

D A C I A

2 Lei

Redacția și administrația:
Timișoara I.
 Str. Lonovici No. 2

Telefon:
 Redacția și administrația 12-66
 Tipografia 14-69

Ziarul de afirmare românească al Ținutului Timiș — Apare sub egida Astei Bănățene

Șefredactor:
ROMULUS P. ROȘU

Abonamente: Anual 500 lei, pe 6 luni 300 lei. Pentru
 țărani, preoți și învățători 300 lei.
 Pentru întreprinderi 2000 lei.

Director administrativ:
Dr. NICOLAE ILIEȘIU

Conferința statelor dunărene

Acțiunea de „încercuire” a Germaniei, — ca să ne folosim de termenul întrebuintat de presa germană — pentru a ilustra actuala situație internațională, e mai veche decât s'ar crede.

Caprivi, urmașul politic al lui Bismarck, denunțând tratatul germano-rus pentru a încheia o alianță efemeră cu Austria, împinge Germania într'o izolare care se mai menține și azi.

Rusia se înglobează în sfera de influență economică a Franței, deoarece peste un sfert din capitalul de investiții francez, destinat străinătății, găsește un bun plasament în această țară.

Avântul economic al Germaniei dintre anii 1870 și 1910, dar îndeosebi dezvoltarea rapidă a flotei sale comerciale și de războiu, nu e văzută cu ochi buni de Anglia.

Anul 1914 găsește Germania alături de imperiul austro-maghiar, din punct de vedere militar foarte redus ca importanță, având în față Franța, Anglia și Rusia. Sfârșitul îl știm cu toții. Tangaica și Africa de sud-vest, ajung sub alte protectorate.

Am rezumat aceste fapte pentru a arăta că Germania pierzând „locul sub soare” și „viitorul pe apă”, lozinci foarte la modă înainte de războiul mondial, azi are nevoie de „spații vitale.”

Spațiile vitale sunt țările din bazinul dunărean, cari cad în orbita sa economică. Ungaria, Jugoslavia, Bulgaria și într'o măsură oarecare și România și-au găsit piețe de desfacere a produselor agricole în cel de al treilea Reich.

Atâta timp cât exista Cehoslovacia și Austria, aceste produse se desfăceau la libera concurență.

În lipsa unor concurenți, Germania asigurându-și exclusivitatea, încearcă să-și fructifice și pe cale politică ascensiunea sa economică. Ungaria și Bulgaria, primele victime, au fost nevoite să accepte tratate economice cari echivalau cu pierderea suveranității lor.

Același asalt s'a dat și asupra Jugoslaviei și a României. Sârbii oportuniști și în imediată apropiere de un vecin incomod, au fost mai concilianți. Ultimatumului german noi am răspuns cu concentrările din Martie.

Menționăm împrejurarea că, intensificarea legăturilor comerciale cu Anglia ne-a pus oarecum la adăpost.

Desfacerea produselor din statele dunărene și problema politică ce rezultă din schimbul de mărfuri cu Germania, nu a fost soluționată încă.

Oprindu-ne la latura politică a acestei chestiuni, putem afirma că, nu noi, ci chiar statele cari se aflau în bune raporturi cu Germania au sugerat ideea unei conferințe a țărilor din bazinul dunărean.

Prietenia începe să devie sufocantă pentru acei ce nu au avut o atitudine politică reală. În cel de al unsprezecelea ceas încearcă imposibilul, recurgând la o consfătuire care în actualele împrejurări nu poate avea sorti de izbândă.

Indiferent dacă problemele agricole din Europa Centrală vor ajunge să fie discutate, sau nu, reținem doar o singură constatare: aliații Germaniei simt nevoia de a se emancipa de sub protecția sa binefăcătoare.

E foarte semnificativ.

ROMULUS P. ROȘU

Germania în ajunul unei noi acțiuni

Reichul pregătește o lovitură împotriva Danzigului înaintea congresului din Nürnberg

BERLIN, 20 (RADOR). — AGENȚIA REUTER TRANSMITE URMAȚOAREA NOTĂ CU CARACTER SENZAȚIONAL:

IN CERURILE BINE INFORMATE SE AȘTEAPTĂ CA REICHUL SĂ DEA O LOVITURĂ OARECARE ÎN LEGATURĂ CU DANZIGUL, ÎNCĂ ÎNAINTE DE CONGRESUL DELA NÜRNBERG. SE SUBLINIAZĂ CĂ VIOLEN-

ȚA ATACURILOR PRESEI CONTRA POLONIEI ESTE ATĂT DE MARE, ÎNCĂT EA PREZINTĂ TOATE SIMPTOMELE UNUI AJUN DE ACȚIUNE:

PRESA GERMANĂ ATACA VIOLENT ANGLIA

Berlin, 20 (Rador). — AGENȚIA ȘTEFANI ANUNȚĂ CA TOATE ZIARELE DIN MÜNCHEN ATACĂ ÎN TERMENI EXTREM DE VIOLENȚI

GUVERNUL BRITANIC, SOCOTIT DE ELE DREPT PRINCIPALUL VINOVAT AL ACTUALEI TENSIUNI INTERNAȚIONALE DIN CAUZA INCURAJĂRII PE CARE A DAT-O POLONIEI.

POLONIA SE FOLOSEȘTE DE ACEST LUCRU PENTRU A DUCE O POLITICĂ DE INTRANSIGENȚĂ, CARE FACE IMPOSIBILĂ ORICE CONCILIERE.

Nori negri la orizont

Regimentele germane din Bavaria au ocupat pozițiile de la frontiera Poloniei

Peste 60 vagoane sârmă ghimpată a fost trimisă în Slovacia

LONDRA, 20 (Rador). — „News Chronicle” anunță din Varșovia:

Peste 50.000 soldați germani, cuprinzând cea mai mare parte a garnizoanelor germane din Bavaria, au sosit în Slovacia, unde au început să ocupe diferite poziții dealungul frontierei spre Polonia.

Se afirmă că un regiment austriac, care până acum staționa la frontieră, a fost aproape complet retras și înlocuit cu trupe din Germania. Austriacii au fost socotiți prea prietenoși față de populația locală, compusă din slovaci și cehi. Se pare chiar că ei ajutau slovacilor și cehilor să se refugieze în Polonia.

În ultimele zile au sosit pe teritoriul slovac peste 60 de vagoane de sârmă ghimpată.

CUM ÎȘI RESPECTA REICHUL ANGAJAMENTELE

NEW YORK, 20 (Rador). — Reuter transmite următoarele extrase dintr'un articol apărut în ziarul „New York Times” în legătură cu semnarea recentului acord germano-slovac:

„Încă odată Hitler a acționat cu viteza fulgerului și fără preaviz. Dsa a pus stăpânire militară pe Slovacia abia cinci luni după ce garantase în mod solemn granițele acestei țări pe 25 ani. Se vede astfel, spre a înțelege și cei mai simpli, ce puțină valoare au tratatele și angajamentele încheiate cu Reichul și imposibilitatea de a se ajunge la o înțelegere prin negocieri cu el, cu singuranța că va dura o zi peste clipa când nu va

mai fi convenabilă.

Chiar dacă s'ar reda Danzigul, amuzamentul ce ar rezulta ar putea fi oricând denunțat de conducătorul Reichului. Acest oraș fiind folosit apoi drept pârghie pentru crearea unei noi zone sud-estice și pentru o nouă campanie de cuceriri.

BERLINUL DESMİNTE

BERLIN, 20 (Rador). — Din sursă autorizată se desminte categoric toate informațiile privitoare la ocuparea Slovaciei de către trupele germane și la instalarea unui înalt comandament militar la Bratislava.

Din aceeași sursă se afirmă că Bratislava se află în afară de zona de protecție și nu are deci o garnizoană germană.

Precizările unui ziar polonez

Germania intenționează să se retragă din Boemia și Moravia

Hotărârea a fost luată după ce toate forțele cehe au fost neutralizate Von Neurath încetează de a mai fi protectorul Boemiei

Varșovia, 20 (Rador). — „Kurjer Polski” crede că este posibil ca von Neurath să înceteze de a mai fi protector al Reichului în Boemia și Moravia și să se acorde acestor două ținuturi un regim de semi-protectorat, asemănător cu al Slovaciei. Corespondentul din Praga al ziarului scrie între altele:

Este posibil ca Hitler să ia această hotărâre, acum când au fost neutralizate complet forțele acestei țări și a extras maximum

de foloase materiale. Acest gest ar putea fi prezentat drept dovadă a dragostei de pace a Führerului față de poporul ceh pentru a putea cere apoi cu atât mai multă tărie, înapoierea vechilor provincii germane dela Polonia și Danzigul, pe motiv că populațiile din aceste regiuni sunt de rasă germană.

Ziarul publică și știrea că la o recentă reuniune a partidului național-socialist sudet, Henlein a declarat între altele că „este po-

sibil ca să părăsim Boemia și Moravia”. Populația trebuie să se aștepte tot timpul la așa ceva. Dacă acest lucru se va produce, trebuie ca populația să facă dovadă de aceeași disciplină ca și cehii, atunci când s'a produs ocuparea militară a țării de către armata Reichului.

În sfârșit ziarul afirmă că numeroși comercianți germani de pe teritoriul protectoratului, lichează afacerele lor.

Școala dela Ciacova a Serviciului Social

ARMONIE, DISCIPLINĂ
ȘI MUNCĂ

Excelența Sa d. Rezident Regal dr. Alex. Marta în mijlocul echipierilor

O sută de absolvenți universitari se desăvârșesc pentru activitatea pe teren
O viață strictă, de tabără — Conferințe instructive despre Banat — Impresii

Timișoara, 20. — Excelența Sa d. Rezident Regal dr. Alex. Marta, reînțors acum trei zile din concediu, a înțeles să onoreze cu întâia d-sale vizită, redacția ziarului nostru, la temelia cărui s'au înscris și dăinuiesc străduințele Excelenței Sale, iar a doua zi, drumul vizitelor Rezidentului nostru Regal, s'a îndreptat spre Școala dela Ciacova a Serviciului Social.

Însotit de d. C. Miu-Lerca, secretarul general al Serviciului Social Regionala Ținutului Timiș, Excelența Sa s'a deplasat Vineri după masă, cu automobilul la Gimnaziul din Ciacova, unde este adăpostită Școala de echipieri. Vizita fiind inopinată, tineretul a fost surprins în plină desfășurare a programului zilnic, deosebit de impresionată de înalta atenție și cinste, cât și de interesul, astfel dovedit ce-l poartă rosturilor lor, reprezentatul regal al autorității de stat.

Excelența Sa a fost întâmpinat de dnii prof. Iancu Căltiun inspectorul Căm. Cult. județean și directorul efectiv al cursurilor, prof. Iota Popovici-Cerezeanu, comandantul taberei și cei ont comandanți echipieri, dnii Constantin Ghearghe teolog, Miron Constantinescu litere, Fisteag Nicolae teolog și drept, Lungu Sofronie medic veterinar, Griorescu Emil teolog, Niță Ștefan teolog, Iurea Mihai agronom și prof. Vlăduțiu localnic, instructor.

Un mic dejun

În timpul cât Excelența Sa, s'a întreținut cu dnii conducători a-i școlii, echipierii în număr de 97, își consumau în pauză, obicinuita pâine cu unt și cu miere. Nu ni-a putut scăpa acest detaliu unic și poate neînsemnat în aparență. Decât acele felii de hrană, indicau o îngrijire optimă, condiții civilizate de traiu. Indicii care spulberă anumite soeptisme . . .

Prezentarea Cursiștilor

O toacă de fier, un fel de gong, bātu adunarea. Se formă un careu, în care se înșiră militărește tinerii îmbrăcați toți în uniformă cenusie, cu bocanci și berețe. În aceste rânduri strânse, în această ordine militară, se înfrățeau 10 medici, 4 veterinari, 4 ingineri, 16 preoți, 15 normaliști, 1 farmacist, 1 arhitect, 24 avocați, 5 agronomi, 4 abs. Academia Comercială, 1 abs. textile, 4 profesori și 1 silvicultor.

Printre aceștia dacă sunt 6 bănățeni. S'a căutat anume ca în Școlile din Banat să fie aduși absolvenți originari din alte regiuni, în un schimb util de elemente, de vederi, mijloc fericit de cunoaștere și apreciere reciprocă.

Raportul d-lui director Căltiun

Salutând cu „Sănătate” pe cursiști, Excelența Sa a primit raportul asupra activității desfășurate. D. prof. I. Căltiun a arătat că programul de lucru al echipierilor se desfășoară conform prescripțiilor stabilite la Centru. Echipierii se desăvârșesc teoretic și practic. Ei au la îndemână cărțile de îndrumare anume scrise în acest scop, precum și explicațiile necesare date de către comandanții echipieri. Astfel, suni introduși în metodică Serviciului Social, familiarizându-i cu principiile și scopurile acestei instituții dedicată ridicării morale, culturale, sociale și economice a satului.

Tinerii universitari, vor ști deci, cum și în ce fel să aplice cunoștințele lor de specialitate în cele două luni de repartizare în echipele sătești. Ei învață astfel și coordona munca și străduințele.

Asupra activității practice, d. prof. Căltiun a arătat exemplul curățirii cimitirului, și a altor lucrări pe teren. Dsa

subliniază devotamentul și sprijinul autorităților locale, în special a dlui primnotar Lighezean, pentru întreținerea în condiții optime a Școlii.

Reflecțiile Excelenței Sale

Mulțumindu-i dlui Căltiun pentru raportul precis. Excelența Sa spune că a venit în mijlocul echipierilor, nu pentru a-i inspecta sau a le ține alocuții. Din felul cum se prezintă și activează, reese clar că fiecare are cunoștința rostului Serviciului Social. Ci am venit, spune Excelența Sa, să văd cum un vechiu gând, o veche dorință a mea, se realizează, prin dvoastră, în cadrele acestei instituții. În epoca grelelor frământări politice, în plin exercițiu a funcției mele de Președinte al Curții de Apel, mă preocupă ideea unei armonizări sociale, a unei activități coordonate. Vedeam acțiuni desperade, simțeam inutilitatea acțiunilor izolate, necoordonate și mă gândeam la un mijloc, de a însuma acțiunile comune pe drumuri comune.

Excelența Sa, s'a gândit atunci la o seriare a problemelor locale în ordinea importanței și urgenței lor și esalonarea în timp a posibilităților proorii de realizare. Desigur că din această năzuință de odinioară, a izvorit ideea planului de lucru pe cinci ani, elaborat la instalarea d-sale ca Rezident al acestui Ținut.

Excelența Sa a recomandat de încheiere tinerilor, devotament și cinste, elemente, unicele, cari asigură reușita acțiunii în care s'au înscris.

Conferința dlui V. Ardeleanu

După cuvântul Excelenței Sale, echipierii se înșirau în băncile din curtea Gimnaziului pentru a asculta în continuare conferința dlui V. Ardeleanu secretarul Căminului Cultural al jud. T. Torontal, sosit aici cu trenul.

Dsa, a vorbit, în cadrul tezei, „Despre satul românesc” despre satul bănățean, despre retragerile în biologie ale acestei entități, cât și despre revărsările lui antrenate în istorie. Insistând asupra paradoxului bănățean, asupra diferențelor în comprehensiunea aceluiaș specific, dsa indică ca pe o unică punte de trecere peste aceste diferențieri, cât și peste, influențele și penetrațiile străine, limba, graiul bănățean.

Desvoltarea acestor puncte, cât și argumentația a interesat îndeosebi pe auditori, fapt care a determinat și câteva discuții critice ulterioare între conferențiar și echipieri.

Vizitarea câtorva realizări editare

Incheindu-se discuțiile, Excelența Sa, a fost rugat să semneze și Cartea de zi a taberei. Apoi, acompaniat de cei prezenți, și sub ghidarea dlui primnotar Lighezean, au fost vizitate realizările editare ale regimului românesc, în Ciacova. Printre acestea, Bazinul și grădina Strandului local, o înfăptuire care merită toată lauda, apoi Baia cu aburi, în plină construcție, care denotă străduință de igienă de înalt nivel.

D. prim notar Lighezean, a mai expus Excelenței Sale, proiectele ce le are, în vederea cumpărării unui local pentru Căminul Cultural. Pentru toate acestea, dsa a fost felicitat.

Alte conferințe ținute

Printre conferențiarii cari și-au dat concursul activității Școlii, au fost dnii Protopop Ghilezan care a vorbit despre „Biserica și Serviciul Social”, — ing. agr. Chelemen, dir. Școlii de Agricultură din Ciacova, despre chestiuni agricole, prof. I. Căltiun, despre „Vechimea ele-

mentului românesc în Banat și colonizările străine”, tot dsa a mai ținut și alte conferințe despre rosturile și principiile Serviciului Social.

Au fost invitați să conferențieze

Pentru ciclul al doilea de conferințe, au fost solicitați, d-nii insp. gen. Sabin Eșuțianu, directorul Serviciului Social Regionala Timiș, insp. gen. dr. I. Nemoianu care va vorbi despre problemele infantile, insp. ing. Negruțiu, prof. Traian Topliceanu insp. Serv. Soc. Regionala Timiș și directorul al Școlii de echipierii din Caransebeș.

Luni, 21 l. c. după masă, va conferenția d. C. Miu-Lerca despre „Arta țărănească din Banat” și câteva reflexii despre ideea bănățeană.

Impresii din tabără

Am fost plăcut surprinși, când am aflat că pictorul prof. I. Popovici-Cerezeanu, bănățean, e comandantul de serviciu al taberei. Dsa e cunoscut, ca vechiu comandant de echipe regale, încă de pe vremea când activa la Beregsăul-Mare și Cuveșdia, unde a promovat frumoase realizări Dsa va fi și în acest an șeful echipelor cari vor lucra în plasa model, Bozovici.

Ne-a interesat mult, comportarea tinerilor echipieri, elemente din toate straturile sociale, cu pregătiri și educații, diverse. Ei bine, acești tineri, au reușit să consolideze cea mai pură armonie, prin disciplină și muncă. Se lucrează intens. Toată lumea e atentă și supusă supremului comandament: munca de azi și cea de întotdeauna pentru mai binele acestui neam necăjit.

La încheierea programului fiecărei zile, se face critica celor învățate, când fiecare, ia cuvântul, observă, discută, își împărtășește nedumeririle, sau adaugă o cunoștință în plus celor învățate. Unii știu una, alții alta — și toți se formează pentru acelaș scop: satul, ridicarea lui. Rep.

Polonia desminte
„fantesiile” presei germane
Oficiosul Vaticanului despre
conflictul polono-german

Varșovia, 20 (Rador). — Purtătorul de cuvânt, al ministerului afacerilor străine, a făcut agenției Reuter următoarea declarație, cu privire la recenta vizită a lui Burckhardt, la Berchtesgaden:

Polonia nu acordă vreo importanță conversației pe care Burckhardt a avut-o cu Hitler. Această vizită a fost făcută la cererea lui Forster, cu scopul de a abate opinia publică din străinătate.

Buckhart a informat la timp guvernul polonez, despre această vizită, prin Chodacki.

DESMINTIRI POLONEZE

Varșovia, 20 (Rador). — Oficial se desminte mai multe știri din sursă germană: În primul rând, că un funcționar al consulatului german din Katowice, ar fi fost arestat și apoi, că asasinul agentului polon Swagiel, ar fi murit din cauza chinurilor suferite din partea anchetatorilor și că soția lui ar fi arestată, iar fiul lui aruncat pe fereastră. Se precizează că, cu descoperirea organizației

CRONICA ARADULUI

— **Încercare de sinucidere.** Soția lui Dan Alexandru, născută Szepeșy Margareta, din Str. Căpitan Ignat 27, în ziua de 18 August, pe la orele 6 a încercat să se sinucidă prin asfixiere cu mangal. În stare gravă a fost transportată la spital. Motivul pentru care a recurs la acest gest este de ordin familiar.

— **Foetus găsit.** Organele polițienești au fost înștiințate că pe malul Mureșului, în dreptul arenei sportive „Gloria” a fost găsit un făt de se masculin de 5—6 luni, învelit în cărpe și hârtie.

— **Furt de bicicletă.** Soția lui Agathi Ioan din comuna Zimand Cuz, a reclamat poliției că pe când se afla la Casa Asigurărilor Sociale, pentru aranjarea unei chestiuni, necunoscuții i-au furat bicicleta No. 4858 Ar., în valoare de 2000 lei.

— **Buzunărit într'un local.** Funcționarul public Ilie Jivan, din Str. Gojdu 15, a reclamat chesturei de poliție că pe când se află în localul numit „Baia de fer” pentru a face baie, a fost buzunărit de necunoscuți în timp ce acesta dormea. Necunoscuții s'au introdus în cameră, furându-i suma de 2500 lei.

— **Dispărut dela domiciliu.** Soția lui Wolf Ioan din Str. Eminescu 27, a reclamat că fiul său Nemes Desideriu de 16 ani a dispărut dela locuință încă în ziua de 12 l. c.

— **Lovire.** Soția lui Grozav Trifan din Str. Rahovei 132, a reclamat pe soțul ei de mai sus, pentru lovire.

— **Furturi.** D-na Anastasia Matei Mateescu din Str. Popa 1, a reclamat poliției că servitoarea sa Cozac Maria de 19 ani, originară din comuna Lugoselul de Jos-Bihor, a dispărut dela locuință, luând cu sine o posetă în care se afla suma de 600 lei, precum și mai multe alte obiecte și rufărie, cauzându-i o pagubă de 2500 lei.

— **Lui Virany Ioan** din Str. Oituz 85, necunoscuții i-au furat 14 pui, în valoare de 800 lei.

D. inginer Nicolae Papadache din Bulev. Ferdinand 62, a reclamat pe un anume pretins sublocotenent din Galați, Podoabă, zis și Titi, pentru furt.

— **Moartea subită.** Femeia Szilagyi Iuliana, de 59 ani, de profesiune servitoare la closetul public din Str. Mărășești, a încetat eri subit din viață. Parchetul a autorizat înmormântarea, care s'a făcut pe sepele primăriei, deoarece susnumita era foarte săracă și fără rude.

de spionaj au fost arestate 76 persoane, iar nu o mie, cum a anunțat presa germană. Dintre cei arestați, 43 au fost eliberați, rămânând însă la dispoziția justiției polone. Cercurile oficiale califică drept fantezistă, știrile din sursă germană, că membrii minorității germane din Polonia, se refugiază în număr mare în Germania.

DACA BUNUL SIMȚ AL PREVALA . . .

Oetatea Vaticanului, 20 (Rador). — „Observatore Romano”, comentează situația internațională și în special, încrederea dintre Reich și Polonia, în chestiunea Danzigului. Ziarul face apel la părțile interesate, să cântărească consecințele unui conflict eventual, să se recunoască în mod logic și uman, evidența disproporție dintre asemenea consecințe și cauzele diferendului actual.

Ziarul termină, arătând că dacă bunul simț n'ar prevala, ar trebui să se țină seamă de instinctul de conservare, deoarece de acesta este vorba, oricât de tragic ar putea fi lucrul.

SPORT

Azi la ora 15:50:

S. K. Bata — C. A. M. T.

Arena Banatul găzduște azi după masă un match care stărnește un interes unanim în rândurile amatorilor de football din Timișoara.

Echipa jugoslavă care este găzduită de muncitorii atleți din Timișoara, este primită cu cea mai mare curiozitate nu numai de suporterii clubului verde-negru ci de întreaga familie a footballiștilor de toate categoriile.

S. K. Bata din Borovo nu este numai o echipă de football, care a realizat performanțe remarcabile cu care numai puține echipe se pot mândri, căci în sezonul 1938/39 a câștigat matchuri mari, ci este recent promovată în prima divizie din regatul vecin, deci se găsește exact în aceeași situație ca și CAMT.

An avut ocazie să vorbim cu jucătorii jugoslavi dela care am putut auzi lucruri mai mult decât frumoase. Ne-au prezentat de exemplu, palmaresul ultimului an din care extragem cele mai importante matchuri ale căror rezultate ar face cinste oricărei echipe din Europa. Anume S. K. Bata a jucat cu Szeged F. C. 1:0 și 3:0, A. S. Roma 3:1 (înainte de jocul cu Ripensia), Hungaria 1:0,

Vienna 31, Galata Serail 4:0, Gradjanski 3:2, B. S. K. 2:1, Haiduk 3:2, BASK 2:1.

Desigur și în prima divizie vom face figură onorabilă. Jucătorii noștri sunt elemente foarte bune, oamenii serioși care trăiesc o viață regulată legată de condiția fizică inerentă.

Am fost promovați în urma unui tur de matchuri de calificare între câștigătorii celor 14 districte jugoslave. A fost o sarcină extrem de grea și am învins numai datorită perseverenței și marelui devotament pe care îl purtăm sportului. Avem satisfacția că specialiștii și corifeii footballului jugoslav au recunoscut că merităm locul pe care l-am cucerit în modul cel mai sportiv.

Interlocutorul nostru încheie exprimându-și speranța că și în fața publicului timișorean vor culege noi simpatii și... lauri.

S. K. Bata va juca în formația Popovici — Nagyszombati, Tudorovici — Konrad, Stoicovici, Fritz — Ball, Milivoicovici, Hlidko, Kolar, Visici. Rezerve: Nicolinov, Baboi, Stosic.

Calendoscop sportiv

— Rezultatele din prima zi a campionatelor naționale de natație, cari se dispută la București: 1500 m liber: 1. Kelemen (Tg.-Mureș) 22:34.5, 2. Slăvescu (Viforul Dacia), 3. Levita (V. D.) 100 m liber, doamne: 1. Raffael (C. A. A.), 2. Tamaș (Mureș), 3. Ballo (Ferar), 100 m spate, doamni: 1. Aranyosi (Tg.-Mureș) 1:18.4, 2. Püllök (Ilsa), 3. Veres. 100 m liber juniori: 1. Hozdovici (Ilsa) 1:11.8, 2. Sturzer (Tg.-Mureș), 3. Hartmann (Sibiu). 200 m brasse, doamne: 1. Treibal (Sibiu) 3:30.4, Record național! 2. Perlak (Tg.-Mureș), 3. Schlosser (Sibiu). 4x200 m liber: 1. Tg.-Mureș 10:36.6, 2. Ilsa, 3. Viforul Dacia, 50 m liber, doamne: 1. Rafael (C. A. A.) 36.1, 2. Ballo (Ferar), 3. Tamaș (Mureș). Tot în cadrul campionatului național s'au disputat următoarele matchuri de water polo: C. A. Cluj—C. F. R. 4:3 (1:2), Viforul Dacia—Universitatea 10:0, C. A. Cluj—Ilsa 3:3 (2:2).

— Azi va avea loc matchul athletic Germania—Anglia, la Köln.

— Intre 26 și 28 August va avea loc la Helsinki o repetiție generală în stadionul olympic, cu scopul de a verifica posibilitățile de desfășurare a olimpiadei, partea athletică ușoară. Cu aceasta ocazie av avea loc un concurs athletic la care vor participa 400 atleți și același număr de oficiali care va funcționa și la olimpiadă.

— Finlanda face mari investiții în vederea Olimpiadei. Pe stadion va fi construit o cabină pentru transmisiunile de radio unde vor fi instalate 18 posturi de emisiune, iar între stadion și Helsinki se va construi un parc de distracții. Ultima amenajare costă 50 milioane lei.

— În capitala Estoniei, la Reval, se construiesc garaje pentru 4000 automobile, cari vor adăposti mașinile vizitatorilor olimpiadei. Guvernul a luat măsuri pentru ca circulația între portul Reval și Helsinki să se desfășoare în perfectă ordine. Se contează la 7500 transbordări zilnice.

— La un concurs care a avut loc la Duisburg atletul Glötzner a ameliorat recordul german la săritura cu prăjina la 414 cm.

— Velodromul olympic se construiește după modelul celui dela Milano. Turnantele sunt din beton armat și va fi corespunzător pentru a se putea realiza o viteză de 105 km. pe oră.

— Banatul din Timișoara a început antrenamentele în vederea campionatului. Deși mulți footballiști lipsesc încă, Carte lucrează cu zor.

— Pentru a ridica clasa footballului maghiar și în special de creia o metodă uniformă pentru tot tineretul, federația maghiară a angajat pe termen de un an pe celebrul antrenor englez Artur S. Rowe, care va fi între altele și conducătorul tehnic al școlii de antrenori ce se va înființa.

— La Arad se dispută, pe Arena Gloria, campionatul municipal de tenis, la care s'au înscris 80 doamni, 40 doamne și 15 copii, toți din cluburile din Arad.

MARE MANIFESTAȚIE AERONAUTICĂ LA MOSCOVA

Moscova, 20 (Rador). — Misiunile militare britanică și franceză, împreună cu membrii guvernului sovietic au asistat Vineri la o mare demonstrație aeriană la care au luat parte peste 500 de avioane civile și militare. Demonstrația a fost organizată cu prilejul zilei aviației pe aerodromul Tusino, de lângă Moscova. La ea au asistat peste 1.500.000 persoane. Din cauza acestei demonstrații, cele trei misiuni militare n'au lucrat astăzi.

EXPOZIȚIA MUNCA ȘI VOE BUNA SE INCHIDE NUMAI LA 15 SEPTEMBRIE

București, 20 (SIR). — Ministerul Muncii a hotărât ca expoziția internațională „Munca și Voe Bună”, din Parcul Regele Carol II, să rămână deschisă până la 15 Septembrie spre a putea fi vizitată de toate organizațiile profesionale muncitorești, precum și de instituțiile care întrebuințează muncitori.

MICA PUBLICITATE

Intrebuințați mica publicitate a ziarului „DACIA”

Ziarul „DACIA”, cel mai răspândit organ românesc din Transilvania, fiind colportat la orașe și sate deopotrivă, pentru a-și servi cetitorii, cu începere de azi, publică o serie de cupoane cari adunate, dau dreptul la an unț fără tarif.

6 CUPOANE TALATE ȘI PREZENTATE ADMINISTRATIEI ZIARULUI DACIA DREPTUL LA O PUBLICAȚIE GRATUITĂ DE 10 CUVINTE.

De închiriat imediat o locuință modernă garzon, aproape de Capitol. Informațiuni I, Petre Carp No. 1, la îngrijitorul casei.

Cumpărați biciclete la magazinul Electron. I, Piața L. C. Brătianu.

Meditez elevi și adulți din limba română. Condițiuni avantajoase. Adresa la ziar.

Cumpăr casă familiară cu trei sau patru camere și dependințe, în Elisabetin. Ofertele a se adresa la ziar sub „Famelist”.

Diracțiunea Silvică U. D. R. din Oravița caută șofer pentru autocamioane. Doriți să-și adreseze cereri.

Cumpăr costume bărbătești uzate exclusiv la locuința Dvoastră. Obiectele aduse în prăvălia mea nu le cumpăr, dar în urma unei cărți postale sau aviz telefonic (12-14) mă prezint imediat. Schönbrunn, Timișoara II, Piața Traian 2, etaj I 2.

Într-o vilă modernă este de închiriat locuință cu 4 camere, apartament modern, dependință și telefon în casă. III, Str. 1 Decembrie No. 38. La subsol este de închiriat o locuință cu o cameră, bucatărie și cameră de alimente. Tot aci este de închiriat o locuință cu o singură cameră elegantă și sănătoasă. Tramvai la poartă.

Primăria comunei Satu-Mare
Județul Timiș-Torontal
Nr. 1274/1939.

PUBLICAȚIUNE

Se aduce la cunoștința celor interesați, că în ziua de 26 August 1939, orele 10 a. m., se va ține în localul primăriei, licitație publică pentru aprovizionarea comunei Satu-Mare, și pășunii comunale, pe anul 1939/1940 cu registre, imprimate și furnituri de cancelarie.

Pentru comună:
1. Registre și imprimate, în valoare de Lei 9000.
2. Furnituri de cancelarie, în valoare de Lei 6000.

Pentru pășunea comună:
1. Registre și imprimate, în valoare de Lei 4000.
2. Furnituri de cancelarie, în valoare de Lei 2000.

Licitatie se va ține în conformitate cu art. 88—110 inclusiv din legea Contabilității publice, Oficiul Central de Licitatii și normele publicate în Monitorul Oficial Nr. 127 din 4 Iunie 1931.

Toate persoanele cari vor lua parte la licitație, vor depune pe lângă ofertă și o garanție de 5% din valoarea furniturii.

Condițiunile de licitație se pot vedea în fiecare zi de lucru, între orele oficioase la primărie.

În caz de nevoie, licitația II-a, se va ține la 5 Septembrie 1939, orele 10 a. m. Satu-Mare, la 2 August 1939.

Primăria.
Comitetul școlar rural Jebel
Nr. 40/1939.

PUBLICAȚIUNE

Se aduce la cunoștință generală că pentru darea în întreținere a lucrărilor de terminare a școlii primare construită sub roș din comuna Jebel, se ține a doua licitație publică în ziua de Joi, 31 August 1939, ora 10, în localul primăriei din Jebel, potrivit condițiunilor din publicațiunea de licitație inserate în Monitorul Oficial Nr. 175 din partea II din 1 August 1939.

Valoarea lucrărilor conf. devizului 919.830 Lei.

Jebel, la 17 August 1939.
Președinte: A. Surlașiu.
Secretar: A. Pitic.

De vânzare casă familiară cu 3 camere, Buziaș. Cel mai splendid loc între parcuri Regina Maria și parcul băilor Feruginoase. Informațiuni se primesc la proprietar, dr. Pompiliu Ciobanu, Timișoara I, Bul. Regele Ferdinand 7.

Cumpăr bufet pentru bucatărie în bună stare. Adresa la ziar.

O masă lungă de birou nouă, de vânzare. Adresa: I, Str. Lonovici 2, etaj I.

De vânzare casa familiară cu 3 camere, Fabric, Strada principală. Informațiuni I, Str. Lonovici 6, apart. 6.

Doamne și Domnișoare, bine rutinate în lucrări de tricotate cu mână, pot găsi ocupație permanentă și bine plătită. Oferiți în scris, la ziar sub „Tricotage”.

Găsesc angajament 150 mineri la mina de cărbuni „Bigar”, județul Caraș. Proprietatea societății „Carboșar”. Plățiți cu lei pentru vagonetul de cărbuni.

Se caută 3 ucenici români. Adresa: Oficiul de plasare.

Caut locuință cu 2 camere și dependință. Preferabil în Cetate. A se adresa I, Str. Zorobara 11.

Cameras mobilată de închiriat. III, Piața Plevnei 5. Informațiuni la portar.

Caut locuință cu 2 camere și dependință, preferință în Iosefin sau spre Fratelia. A se adresa Missitcs, Str. Banatului 3.

Cello de vânzare, în stare foarte bună, pe preț convenabil. Adresați-vă: Elisabetin, Bulev. dr. Victor Babeș 2, apart. 5.

ZIARUL „DACIA”

Bonul
nr. 1.

Asociația comunelor pentru electrificarea Recaș, Timiș-Torontal.
No. 10/1939.

PUBLICAȚIUNE

Se aduce la cunoștința celor interesați, că în ziua de 7 Septembrie 1939, ora 9 a. m. se va ține la reședința asociației comunelor în localul Preturii Recaș, licitație publică, cu oferte scrise, închise și sigilate, pentru darea în construcție a clădirii uzinei termoelectrice din comuna Recaș (Timiș-Torontal) conform planului și devizului aprobat de Ministerul Lucrărilor Publice și al Comunicațiilor.

Valoarea după deviz este de 1.000.000 lei.

Licitatia se va ține în conformitate cu art. 88—110 din L. C. P. Regulamentul Oficiului Central de Licitatii și cu normele generale de licitații, publicate în Mon. Of. Nr. 127 din 4 Iunie 1931.

Toate persoanele, cari vor lua parte la licitație, vor face dovada titlului de capacitate, că au firma înscrisă, că nu se află în stare de faliment și vor depune pe lângă ofertă și o garanție de 5 la sută din valoarea lucrării, iar oferta se va face numai în conformitate cu caietul de sarcini a devizului și a condițiunilor speciale de licitație, care pot fi văzute în fiecare zi de lucru, în orele de serviciu la reședința asociației arătate mai sus.

În caz, că prima licitație va rămâne fără rezultat, a doua licitație se va ține în ziua de 19 Septembrie a. c. în același loc și la aceea oră.

Recaș, la 17 August 1939.
Președinte: Gavril Ursu
Secretar: Ioan Bot

De ieri până azi

AMBASADORUL MAREI BRITANII LA WILHELMSTRASSE

Berlin, 20 (Rador). — D. Neville Henderson, ambasadorul Mării Britanii a fost Vineri după amiază la Ministerul Afacerilor Străine și a discutat cu d. Weissacker, secretar de stat, diferite chestiuni de politică internațională. D. Henderson n'a avut această întrevvedere în urma instrucțiunilor primite dela Londra și nici n'a remis vreun mesaj.

PAPA A PRIMIT PE AMBASADORUL POLONIEI

Roma, 20 (Rador). — Papa Pius al XII-lea a primit la castelul Gandolfo, în audiență pe ambasadorul Poloniei.

ACTIVITATEA DIPLOMATICĂ A ROMEI E „NORMALĂ”

Roma, 20 (Rador). — Deși lipsesc orice precizii asupra obiectului vizitelor pe care mai mulți ambasadori le-au făcut Contelui Ciano și care pentru moment sunt calificate „drept luări de contact normale”. Agenția Havas crede că se poate stabili o legătură între activitatea diplomatică ce domnește la palatul Chigi și activitatea șefului guvernului fascist, care — după cum se știe, — a primit rând pe rând, pe mareșalul Badoglio, șeful Marelui Stat Major și pe mai multe personalități militare germane și italiene.

TRATAT MILITAR GERMAN-SLOVAC

Bratislava, 20 (Rador). — Reuter anunță, că Joi a fost semnat un tratat militar între Germania și Slovacia. Prin acest tratat Reichul preia protejirea militară a teritoriului slovac.

DINEU IN ONOAREA DELEGAȚIEI ROMANE LA CONFERINȚA INTER-PARLAMENTARĂ

Oslo, 20 (Rador). — Însărcinatul cu afaceri al României și d-na Zarifopol, au oferit un dineu de 50 tacâmuri la hotelul „Bristol”, în onoarea delegației române la conferința interparlamentară dela Oslo. Au participat afară de membrii delegației române, d. Sandberg, ministrul Norvegiei la București, actualmente în concediu, d. Von Tangen, secretarul cabinetului privat al regelui Hakon, Bull, secretar general al ministerului afacerilor străine și întreg personalul legației române.

URMĂRIREA NAȚIONAL-SOCIALIȘTILOR IN POLONIA

Varșovia, 20 (Rador). — Majoritatea celor 200 național-socialiști, arestați în Silezia de sus a fost eliberată. Cei rămași arestați, așteaptă rezultatul investigațiilor, ei fiind acuzați de spionaj de frontieră și de activitate provocatoare.

INCIDENT DE FRONTIERA POLON-CEH

Prșasgşa, 20 (Rador). — Un grănicer polonez a fost arestat de autoritățile ceh, în apropiere de Mährisch Ostrau. Se afirmă că o femeie cehă, care avea autorizația să lucreze pe câmp, în apropiere de frontieră, de pe teritoriul polon, a fost împușcată de un grănicer polonez, care a urmărit-o pe teritoriul ceh, fiind arestat.

CIOCNIRE ANGLO-BRITANICĂ IN PALESTINA

Haifa, 20 (Rador). — Vineri seara s'a produs o ciocnire între un detașament britanic și o bandă de teroriști arabi, pe șoseaua Acra—Safee. Un soldat britanic a fost omorât și trei alții sunt răniți ușor. Arabii au avut șase morți și numeroși răniți.

DIRECTORII ȘCOLILOR SECUNDARE NU POT LUA ORE SUPLEMENTARE

București, 20 (SIR). — Ministerul Educației Naționale a dispus că începând cu noul an școlar să se respecte cu strictețe dispozițiunile legii învățământului secundar, prin care se interzice directorilor de școli secundare să funcționeze cu ore suplimentare.

CONTELE CIANO IN ALBANIA

Roma, 20 (Rador). — Conte Ciano a plecat Sâmbătă dimineața cu un avion la Tirana.

M. S. REGELE LA PIROTEHNIA ARMATEI

București, 20. — M. S. Regele și Marele Voevod Mihai de Alba Iulia au vizitat ieri Pirotehnia Armatei. Peste tot a constatat muncă, ordine disciplină și metodă de lucru, iar la sfârșitul vizitei, M. Sa a binevoit să exprime înalta Sa satisfacție și mulțumire, pentru progresele realizate în ultimul timp și ritmul din ce în ce mai accelerat al fabricației, corespunzător nevoilor armatei.

DELEGAȚIA ROMANĂ PENTRU TRATATIVELE ECONOMICE ROMÂNOMAGHIARE

București, 20. — A fost alcătuită delegația românească pentru plecarea la Budapesta, în vederea reluării tratativelor economice cu Ungaria. Delegația e sub conducerea d-lui I. Christu.

MODIFICAREA LEGII TIMBRULUI JUDICIAR

București, 20. — M. S. Regele a semnat ieri, decretul prin care se modifică și completează, unele dispozițiuni din legea privitoare la înlocuirea taxelor benevole, cu timbrul judiciar. Intre alte importante modificări, nu se va da curs niciunui act juridic, care nu va fi timbrat cu timbrul judiciar. Textul modificărilor va apare azi, în Monitorul Oficial.

AMBASADORUL ANGLIEI LA COLONELUL BECK

Varșovia, 20. (Rador). — D. Beck, ministrul de externe, a primit Vineri dimineața pe ambasadorul Angliei la Varșovia.

80 DE RĂNIȚI INTR'UN ACCIDENT DE TRAMVAI IN ITALIA

Roma, 20 (Rador). — Două vagoane de tramvai s'au ciocnit în apropiere de Neapole. Au fost răniți 80 persoane, câteva fiind în stare gravă.

CONSTITUIREA GUVERNULUI EGIPTEAN

Cairo, 20 (Rador). — Ali Maher Pasa a constituit noul guvern, menținând și internele și externele.

SATISFAȚIE IN POLONIA PENTRU AJUTORUL FINANCIAR AL FRANȚEI

Varșovia, 20 (Rador). — Acordul franco-polon, prin care Franța consimte Poloniei un credit pentru apărarea națională, este primit cu multă satisfacție în cercurile polone, care subliniază cordialitatea negocierilor, precum și că acordul a fost încheiat într'un timp foarte scurt.

REORGANIZAREA ARMATEI CEHE

Praga, 20 (Rador). — Agenția Ceteka publică un comunicat, relativ la reorganizarea armatei ceh. Ea ar avea caracterul „reprezentativ și de poliție” și va fi formată din 7000 oameni, în care intră și 290 ofițeri. Armata cehă va fi împărțită în trei inspectorate, cu sediile la Praga, Brno și Hradecralove.

NOUI TRATATIVE SĂRBO-CROATE

Belgrad, 20 (Rador). — D. Svetkovići a avut azi o nouă întrevvedere cu d. Macek, șeful croaților. Și de o parte și de alta se crede că este posibil să se reglementeze în curând situația a croaților din Jugoslavia.

LA MAGLAVIT LUMEA SE ROAGĂ PENTRU PACE

Craiova, 20 (Rador). — La Maglavit, mii de pelerini sosesc zilnic din toate unghiurile țării, rugându-se zi și noapte pentru pace.

„DACIA”
e ziarul tuturor

Incidentul dela frontierele maghiară

S'a instituit o comisie de anchetă mixtă

pentru a stabili împrejurările în care s'a produs agresiunea

București, 20 (SIR). — Guvernul român a înaintat un energic protest guvernului din Budapesta, în legătură cu sângerosul incident de frontieră din sectorul Salonta, cerând ca o comisie mixtă de anchetă să cerceteze imediat faptele, la fața locului. Cercetările de până acum ale autorităților românești, au stabilit că incidentul s'a întâmplat pe teritoriul românesc, unde s'au găsit și cadavrele, și că cei doi soldați ai patrului românesc au fost împușcați pe la spate, fără ca ei să fi tras un singur foc. Guvernul maghiar a acceptat instituirea comisiei de anchetă, care se întrunește as-

tăzi la orele 11 dimineața.

PRESA FRANCEZĂ COMENTEAZĂ INCIDENTUL

Paris, 20 (Rador). — Incidentul de frontieră româno-ungar este relatat în prima pagină a tuturor ziarelor, după versiunea românească. Prin titlurile date telegramelor se subliniază răspunderea formală a grănicerilor unguri. Comentariile sunt în defavoarea Ungariei. Astfel „Excelsior” serie: negocierile pacifice ale contelui Csáky, cu diriguitorii germani, au și avut repercursiuni în Europa centrală.

Japonia hotărâtă să rupă conversațiile cu Anglia

Răspunderea pentru nereușita tratativelor o poartă Marea Britanie — afirmă cercurile japoneze

Tokio, 20 (Rador). — Comentând întrevvederele Kato-Craigie, agenția Domei este de părere că, conferința este amenințată cu ruptura, din cauza profunde divergențe de vederi dintre Londra și Tokio, evidențiată din expunerea făcută de ambasadorul englez.

Se afirmă că Hiranuma, Arita și Itagaki vor căuta să stabilizeze hotărârile ce urmează și că armata va publica un comunicat, în care se va expune punctul de vedere al Japoniei, față de „lipsa de sinceritate a Angliei”.

Tokio, 20 (Rador). — Agenția Domei anunță că, d. Kato, principalul delegat al Japoniei la conferința anglo-japoneză, a insistat pe lângă Sir Robert Craigie, ca să reia conversațiile privitoare la afa-

cerea Tientsin, dat fiind că guvernul britanic a avut timp suficient pentru ca să se consulte cu celelalte puteri interesate, în rezolvarea chestiunilor economice în litigiu.

Agenția Domei adaugă detaliul că, d. Kato a subliniat că dacă negocierile nu duc la nici un rezultat, în mod definitiv, guvernul britanic este acela care va fi ținut răspunzător, de tot ce ar putea să rezulte din această nereușită a tratativelor.

Tokio, 20 (Rador). — Toate ziarele japoneze de Sâmbătă dimineața, anunță că Japonia a hotărât întreruperea conferinței anglo-japoneze dela Tokio, — anunță agenția Ștefani.

D. rezident regal dr. Alexandru Marta se interesează de coloniștii din Banat

Timișoara, 20. — Sâmbătă înainte de masă a avut loc, la rezidența regală a ținutului Timiș, obișnuita conferință săptămânală a șefilor de servicii dela ținut cu Excelența Sa d. rezident regal dr. Alexandru Marta.

D. rezident regal s'a interesat de lucrările ce depind de serviciile tehnice dela ținut și județe, insistând ca aceste lucrări să se facă cu cât mai multă rapiditate, în cadrul posibilităților date. S'a mai interesat apoi de mersul încasărilor pentru ținut, recomandând ca aceste încasări să se egalizeze cu acelea ale statului, ținutul având a face față unei lungi serii de obligațiuni impuse de programul de lucrări al ținutului.

O atențiune deosebită, acordat Excelența Sa chestiunii coloniștilor din Banat.

Doleanțele coloniștilor sunt multe și cunoscute. Guvernele de partid din trecut s'au mulțumit să aducă în Banat, din județele muntoase ale Ardealului, sau din Banatul jugoslav, nenumărate familii pe cari le-au așezat în diferite comune din județul Timiș-Torontal, unde aceștia au trăit ani de zile uitați de toate regimurile și uitați par'că și de Dumnezeu. Mulți dintre cei din Banatul jugoslav au bătut zadarnic scările autorităților pentru a-și câștiga cetățenia română măcar, și toți coloniștii, în bloc, au fost lăsați fără inventar agricol, fără

credite pentru case și acareturi, fiind siliți a se îngloba în datorii cari le puneau în pericol până și dreptul de proprietate asupra lotului.

Cu un curvânt, problema coloniștilor este cu atât mai grea, cu cât ani de zile, în trecut, ori a fost pusă la dosar, ori, dacă s'a vorbit din când în când despre ea, s'a făcut în jurul ei numai demagogie și nimica pozitiv, nimic practic.

Pentru a se termina cu metodele trecutului și pe această chestiune, Excelența Sa d. rezident regal dr. Alexandru Marta a însărcinat pe d. dr. Romulus Miclea, avocat în contenciosul ținutului, să se ocupe de întreg complexul de chestiuni în legătură cu coloniștii și să facă propuneri concrete pentru soluționarea lor.

Pantofi de pânză „Atlas” cu toc și ramă:
copii 105 lei, femeiești 120 lei,
bărbătești 135 lei
fără toc pentru gimnastică:
copii 70 lei, femeiești 90 lei
bărbătești 100 lei

Depozit principal:

Alexandru Grossmann S.p.A.
Timișoara II, Piața Traian

DE SERVICIU...

...Și de vorbă cu cititorul

Are și nu are o temă acest articol, cititorule.

N'o are dacă ești de părere că e prematur ca, la o lună de apariție abia, colaboratorul unui ziar să vorbească despre chestiunile de bucatărie ale organului, când pe tine nu acestea te interesează, ci știrea, comentariul, atitudinea, aspectul lui: conținutul intelectual — fondul — și forma lui exterioară — tehnică. Are însă o temă acest articol, dacă considerându-te ca făcând parte și dumneata din familia mare a „Daciei”, te interesează tot ce este în legătură cu acest organ — și bun și rău — dacă te poți entuziasma o leacă pentru atâta cât, prin „Dacia”, s'a făcut mai mult și mai bun decât până acum pe ogorul presei hănățene.

Părerea mea este că prin „Dacia” s'a făcut ceva mai mult și mai bun, de aceea permite-mi să-mi făuresc, la acest sfârșit de săptămână, o temă de articol din chestiunile noastre de bucatărie, cari, vei vedea, te vor interesa și pe dumneata.

Să convenim, mai întâi, că ziarul acesta este ceea ce dumneata ceri de mai mult timp încă: un ziar de informații. Ne cunoaștem noi bine lipsurile în această materie, de aceea n'o să spunem că, citind „Dacia”, dumneata te poți lipsi, sau — Doamne ferește — ești obligat să te lipsești de toate celelalte ziare, înosebi de marile ziare din capitală, cu cari te-ai obișnuit de ani de zile, și cari lucrează cu alte mijloace decât noi. Vorbim numai de cadrul local, de ceea ce a fost și de ceea ce este în Timișoara. În acest cadru, cred că „Dacia” este cam ceea ce dumneata ceri de atât timp, cred că „Dacia” este ziarul de informații pe care dumneata l-ai reclamat mereu în cursul anilor. Dacă convenim asupra acestui lucru, nu-mi va fi prea greu să te rog să nu fii prea exigent cu noi, punând de o parte cutare mare ziar minoritar din localitate, de altă parte „Dacia”, și numărând câte știri ne lipsesc nouă din cele pe cari le au confrății noștri de altă limbă. Operația aceasta este puțin cam nedreaptă, și s'ar putea să te păcălești dacă ne-o aplici, sau să te prindem în flagrant delict de rea credință. E nedrept să ne ceri nouă, pe pagini mai puține — pentru că în zilele de lucru „Dacia” are numai opt pagini, în timp ce ziarul minoritar are toate câte zece pagini cel puțin — e nedrept, zic, să ne ceri, într'un spațiu mai redus, atâta cât au cei cu care ne comparăm, într'un spațiu mult mai mare. Și vorbim numai de spațiul material, fără să-ți mai amintim pe celălalt, spațiul-timp, care n'ai idee cât conțenează în organizarea unei gazete. Minoritarul cu care ne comparăm dumneata pe noi, se tot organizează de zeci de ani de când apare, și-a făcut în timpul acesta tipografia lui, își are personalul lui de veche rutină, ia el nu sunt dibuirile și neajunsurile începutului, ca la noi. Dar te și poți păcăli, făcând comparația pe care vrei s'o încerci. Noi și-am putea dovedi, cu colecțiile în mână, că sunt zile când „Dacia” are știri, are multe știri, pe cari ziarul minoritar cu cari ne pui în cumpănă nu le are. Pentru propria noastră documentare, noi am făcut un dosar al nostru, din care și dumneata ai putea să vezi de câte ori vechile și bine organizatele ziare minoritare foarfecă sau traduc cuvânt din cuvânt, în anumite zile, știrile „Daciei” din ajun. Dacă nu vrei să observi și acest amănunt, care vine în favorul nostru, noi, cum și-am spus, te prindem în flagrant delict de reacredință, și din acuzator te transformăm în acuzat.

Dar, ceea ce iubim mai mult la acest ziar, noi cei dela „Dacia”, este independența acestui organ, pe care credem că ai observat-o și dumneata, în cele aproape treizeci de numere pe cari le-ai citit până acum. Îți amintești, desigur, de acele lamentabile organe gras subvenționate de regimurile politice defuncte, din bugetele publice, din sărăcia noastră a tuturor. Au încercat să fondeze și acele regimuri așa zise cotidiene, dar aminteșteți cât de greață și-a fost să pui mâna pe ele. Fiecare regim aproape își fonda cotidianul său, — ca să-și laude exponenții și ca să-i injure pe adversarii. „Dacia” a rupt cea dintâi această tradiție, pentru că ea, cititorule, este făcută numai pentru dumneata. Pentru fondarea „Daciei” au

stăruit mulți exponenți locali, dar niciodată dumneata n'ai citit osanale la adresa acestor exponenți; pentru fondarea „Daciei” a stăruit neînchipuit de mult un ministru, fiu al Banatului, dar niciodată dumneata n'ai văzut poza acestui ministru în gazetă.

Ai, deci, cititorule, o gazetă de informații cu adevărat independentă. Ai ceea ce ai cerut mereu dumneata, ai ceea ce nu și s'a dat până acum. Neajunsurile începutului, și-am spus, le sesizăm și noi, dar pentru acestea leac nu este decât — timpul. Dacă ne ajută Dumnezeu să stăm de vorbă pe chestiunea aceasta peste un an, poate că nu mai ai ce să ne reproșezi . . .

Deocamdată, însă, dumneata ne mai reproșezi cu violență un lucru: greșelile de tipar. Astea sunt, cum s'ar zice, cele fără de voia noastră. Te asigurăm că ne supără foarte mult și pe noi aceste greșeli de tipar, dar dacă ai sta în tipografie în timpul când se confecționează ziarul, și-ai da seama în câte chipuri se pot întâmpla buclucurile astea. Eu, uite, fusesi de serviciu la tipografie, săptămâna asta care se 'ncehe. În tipografie mi-a venit, de altfel, ideea de a renunța acum la ceea ce se cheamă o temă de articol, pentru a sta cu dumneata de vorbă pe chestiunea ziarului. Și aici mi-a venit și ideea de a-l scuza pe bietul corector pentru multele greșeli de tipar, pe cari dumneata le atribuie indolenței lui. Vai, sărmanul, el nu-i vinovat! Să-l vezi cât de atent citește cuvintele, silabă cu silabă, să-l vezi cât de pătimăș în goana lui după greșeli, să-l vezi cât de speriat e că va fi dat afară din cauza acestor blestemate de greșeli. Bietul tânăr — că e tânăr corectorul nostru — s'a gărbovit aproape deasupra șpalturilor în care a 'nsemnat zeci și sute de greșeli în cele opt pagini, ba azi în cele douăsprezece pagini ale ziarului, și să vezi că multe din greșelile surprinse și însemnate de el, i se vor reproșa totuși în ziarul pe care-l băgăm în mașină acum. De ce oare? Întâi, pentru că nu toți zețarii noștri sunt români, de unde neajunsul că avem în textul dat la corectură atâtea greșeli, încât ochi de Argus ar trebui să aibă tânărul nostru corector ca să nu-l scape câte una. Dar în al doilea rând (și asta-l infurie mai mult pe corector, te rog să mă crezi, cititorule), se 'ntâmplă la culesul la mașină o altă drăcie: zețarul culege din nou, în întregime, rândul în care i s'a semnalat greșeala, dar culegând din nou rândul, i se 'ntâmplă să facă, în același rând, alte două greșeli noi. . . . Mai poate corectorul să urmărească acum noile greșeli? Nu, pentru că uite: rândul din care s'a suprimat prima greșeală, dar în care au intrat pe neobservate altele două, se pune acum în coloana respectivă, la locul lui, se mai face o revizie sumară a paginii strănsă între șuruburi, vine apoi în grabă mare turnătorul care face forma în plumb a paginei — și totul intră în mașina aceea mare, pe care un maistor se urcă pe o scară îngustă, o mașină complicată, cu suluri și cu rotițe multe: rotativa.

. . . Uite c'a și 'nceput să urue rotativa. E un zgomot asurzitor. Iată primul exemplar al ziarului, cald încă, gata împăturit, așa cum ni-l dă o rotativă modernă, în fața căreia s'ar cruci însuș bătrânul Gutenberg. Uite c'a venit și vânzătorul, să-și ia stocul lui, cu care te caută pe dumneata, cititorule, la cafenea, la cinematograful, la restaurant, acolo unde te găsești la ora asta târzie din noapte, când plec și eu acasă, flanca de tânărul corector, pe care-l terorizează gândul că la redacție i se vor număra mâine dimineață cel puțin zece-douăzeci din greșelile pe cari el știe precis că le-a corectat . . .

Noapte bună, cititorule! Iar mâine, — la revedere.

George Luca

Uniforme și Articole P. R. N.
cu prețuri convenabile la croitoria
și ceaprazăria

T. IANCU
T-șoara P-ța Libertății P-tul Primăriei

Asigurări sociale

Drepturile asiguraților

Am amintit în articolul anterior, că datorile asiguraților se resumă la două, aplicarea timbrelor în cartea chitanță și prezentarea în ori ce împrejurare numai la medicul Asiguraților Sociale.

În schimb drepturile asiguraților sunt multiple și variate; amintesc dreptul general și fără nici o restricție de vechime în asigurări pentru toți asigurații; Ingrijirea medicală.

Asigurații au drept în caz de boală sau accident, dela data îmbolnăvirii sau accidentului și până la vindecare la îngrijire medicală.

Aceasta îngrijire medicală se dă prin medicul Casei și la Dispensarele Casei, pentru aceasta fiind nevoie ca asigurații să se prezinte personal la Dispensare, la domiciliul asiguraților, în cazul, când un asigurat este bolnav și în incapacitate de lucru, are dreptul să chieime la domiciliul său pe medicul respectiv, pentru a-i da îngrijirea medicală de care are nevoie. Are dreptul, însă are și obligațiunea să-l chieime chiar din prima zi de îmbolnăvire, căci numai așa își va putea justifica, simplu, ușor și fără complicații — cereri scrise către Direcțiunea Caselor, uneori procese la instanțele de judecată de pe lângă Casele de Asigurații, sau la Comisia de Apel din Casa Centrală București — absența dela lucru, absență ce se cere a fi justificată la noi în Timișoara, de aproape toate întreprinderile mari.

Deasemeni numai așa poate un asigurat să-și primească ajutoarele bănești de boală, dacă chiar din prima zi a îmbolnăvirii a chemat medicul asiguraților.

Se mai dă îngrijire medicală asiguraților în spitalele de stat, de diferite specialități. Se cere însă, ca internarea să se facă prin organele Casei Asiguraților Sociale și în acest caz Casa de Asigurații suportă costul internării și a tratamentului conform cu clasa III-a de spitalizare. În cazuri de boli urgente un asigurat se poate interna și singur în spital sau chiar într'un sanator particular și în acest caz bolnavul are drept la restituirea cheltuielilor avute însă numai în limita taxelor ce s'ar fi plătit la un spital de stat. Amintesc aici și că durata internării asiguraților în spitale în contul Casei Asiguraților Sociale este limitată pentru aceiași boală la maximum 26, iar pentru boli diferite la 36 săptămâni în cursul a 12 luni. Pentru boli provenite din accidente din muncă până la vindecare, iar pentru membrii de familie ai asiguratului și pentru ori ce boală până la maximum 8 săptămâni.

Transportul dela domiciliu la spital și îndărăt cade în sarcina Caselor de Asigurații.

Asigurații au dreptul să fie internați și în sanatoriile de Tuberculoză în contul fondului general de tuberculoză. — Pentru acești bolnavi durata maximă a internării va fi de 3 ani, iar pentru membrii familiilor lor de 3 luni. Cu acestea internării în sanatoriile de tuberculoză numai Casa Timișoara face cheltuieli de aproximativ 120.000 Lei lunar.

Ingrijirea medicală se dă asiguraților și în stațiuni balneare și climatice, pentru boli ce nu pot fi tratate decât în acelea stațiuni și desigur pentru asigurații cari au fost în incapacitate de lucru în cursul anului. Aci se cere însă o restricție; pe lângă boală de natură a fi tratată în stațiuni balneare sau climatice, i-se pretinde asiguratului bolnav să fi cotizant anterior cererii sale de a pleca la băi, în ultimii trei ani cel puțin 100 săptămâni, precum și să fie cotizant la data cererii.

O enormă binefacere pentru cei mulți cari își distrug sănătatea, lucrând din greu și de multe ori în condiții morale și materiale dintre celea mai rele. Casa Timișoara a trimis în acest an la stațiunile: Techirghiol, Solca-Bucovina, Slănic-Moldova, Săcelu-Gorj, Buziaș, Lipova și Uioara un număr de 220 asigurați bolnavi, pentru cari a suportat mari cheltuieli. Cei 220 asigurați și-au făcut

și își face încă o parte die ei, tratamentul pe care îl indică medicii specialiști ai stațiilor respective, reîntorcându-se sănătoși în câmpul muncii.

După ce am arătat unde se dă îngrijirea medicală pentru asigurați, vedem acum că în cursul acelei îngrijiri au dreptul la: medicamente și pansamente prescrise de medicii asiguraților, după natura bolii lor.

Dat fiind faptul că persistă printre asigurați o mentalitate — poate de multe ori susținută de cei interesați, — că tot ce primesc din farmaciile Caselor de Asigurații Sociale ar fi chinină și sare amară, amintesc pentru cei de bună credință, că farmaciile Casei de Asigurații dispun de cele mai variate și pure medicamente provenind direct dela marile fabrici din țară și străinătate. Nădăjduim, cu timpul Asigurații Sociale vor avea mari laboratorii proprii pentru ambalajul cât mai elegant al medicamentelor și atunci vom putea schimba mentalitatea ce dănuiește cu privire la medicamente.

Amintesc, că numai la Casa Asiguraților Sociale Timișoara anual s'a cheltuieste pentru medicamente suma de aproape trei milioane lei.

Accesoriile medicale la cari au dreptul asigurații sunt: bandaje pentru hernii, feși elastice, suspensoare, tălpi de corecție, irigatoare, diferite proteze pentru cei infirmi, ochelari și proteze de ochi, cărji, precum și rufăria necesară la nașterea copiilor asiguraților. Se dau din toate acestea ori de câte ori medicul tratant recomandă.

Un alt drept important al asiguraților este „ajutorul bănesc de boală”.

În caz de îmbolnăvire un asigurat are dreptul să se prezinte medicului asiguraților Sociale și a-i cere să-i constate capacitatea sa de lucru. Dacă medicul într'adevăr găsește că asiguratul este în incapacitate de lucru, este obligat a prescrie și ajutor bănesc de boală pe lângă tratamentul medical ce îi face. — Ajutoarele bănești se dau din 7 în 7 zile, deci la sfârșitul fiecărei săptămâni. — Suma primită va fi în raport cu clasa de cotizare, din care respectivul face parte.

Durată ajutorului bănesc de boală este de maximum 26 săptămâni și pentru aceiași boală în cursul a 12 luni. De maximum 36 săptămâni și pentru diferite boli: tuberculoză în cursul a 12 luni.

Ce să 'ntâmplă după expirarea termenului maxim de acordare a ajutorului bănesc de boală? Își pierde asiguratul drepturile sale? Nu. Se pensionează. Vom vedea cum.

Nu pot aci să insist în deajuns asupra faptului de a atrage atențiunea asiguraților că pentru a li-se lichida ajutoarele bănești de boală, legea le cere continuitate în activitatea lor, adică nu poate un asigurat întrerupe lucrul fără să se prezinte imediat medicului Asiguraților Sociale. În caz de întrerupere a lucrului și fără să se prezinte imediat medicului își pierde drepturile la ajutoare bănești, așa cum se 'ntâmplă adese ori. Se constată zi de zi acest lucru, iar cei vinovați de el, asigurații, caută să arunce vina asupra Instituției, nedându-și seama că vina o poartă înșiși.

Dr. Teodor Dejeu.

Citiți și răspândiți
ziarul „DACIA”

Mare țarg de Mălășuri

precum stoffe albe pentru Dame și Domni
în toate dimensiunile pe lângă prețuri
convenabile la

Magazinul de Resturi Textile

Bulevardul Carol Nr. 5 și Strada Fröb
Nr. 40 (Casa Brück).

Din sudul Cărașului

O stațiune climaterică în declin: Sasca-Montană

Ce a fost odinioară și ce este astăzi. Propuneri de refacere

Sasca-Montana (Șusara), 19. — Când vorbești de „Șusara” cea mai încântătoare vale din munții sudici ai Banatului și unde an de an atâția suferinzi de diferite afecțiuni pulmonare își găseau alinare grație aerului ozonificat sau atâția osteniți ai vieții sorbeau dintr'o binefăcătoare recreație, involuntar îți vin în gând versurile lui A. Alexandri: „Mândră'n soare, dulce 'n umbră, tainică la foc de stele...”

Ungurii o numeau „Ausee Ungar”. Era, repetăm era, cel mai frumos loc de viligiatură cu păduri seculare, plantații de brad, cascade, serpentine, luminișuri și platouri nepătrunse de șosele, scutite de praf și vânturi și accesibile numai de poteci, în apropiere de câteva minute pe jos de comună, renumită că ea nu are fântâni, ci numai izvoare reci ca ghiața și curate ca cristale.

„Șusara” era și este încă cercetată vară de vară de foarte mulți oaspeți, cari o revăd aproape în fiecare an.

Suficient să amintim, că familii distinse din Ungaria, Jugoslavia și chiar din Austria o cercetează aproape în fiecare an, unele din ele cumpărându-și încă acum 30 ani și case, în acest orașel minunat prin poziția sa și cu un patrimoniu climateric din cele mai bogate.

Geografi și geologi din Paris, Praga și excursioniști în grupuri se abat să vadă vatra bogată în frumuseți elvețiene ale acestui orașel periferic. Bucureșteni distinși au găsit-o admirabilă, reamintindu-și cu drag în scrisorile ce le primim, de zilele petrecute în acest colț de rai al Banatului, situat la frontiera de sud-vest a țării.

IN PLIN DECLIN...

Dacă natura a fost darnică cu Sasca-Montană, așezată în cea mai pitorească regiune din sudul Cărașului, cu împrejurimi admirabile pentru excursiuni și mai presus de toate cu apă și aer dătătoare de sănătate, nu tot așa de darnici în inițiative de realizări sunt aceia, cari ar fi chemați să valorifice aceste bogății naturale și să ridice Sasca pe scara stațiilor climaterice de primul rang.

Minunatele păduri la umbra cărora te puteai odihni ascultând orchestra păsărilor și respirând ozonul adus de blânde adieri au fost defrișate, lăsând în urma lor pustiu și jale... Potecile serpuitoare cu covoare de mușchi, cari altădată duceau în răcoarea pădurilor de brad și fag, astăzi sunt cele mai mizerabile coborâșuri, cari nu mai permit variatele excursiuni, prin frumoasele împrejurimi. Cântecul mierlei și al sturzelii a fost înăbușit de zornetul ferestrelor și țipetul securilor, vuietul pâraielor de prăbușirea stâncilor maestru despicate, iar ozonul înlocuit cu praful pe care îl ridică căruțele, cari transportă sudoarea cărbunilor prefăcută în metri steri, aducători de câștiguri uriașe...

Nu mai vorbim de unele hoteluri și restaurante și de cele mai elementare reguli sanitare, cari te fac să roșești în fața vizitatorilor.

PROPUNERI DE REFACERE

Cum Sasca-Montană pe lângă caracterul-i climateric are și unul economic și acesta de o capitală importanță pentru întreaga regiune din sudul Cărașului, socotim de datoria noastră să atragem atențiunea celor în drept asupra acestui colțisor fermecat, făcând unele propuneri de refacere.

În prima linie ținem să insistăm asupra modernizării drumurilor cari duc la aceasta stațiune climaterică și în special, asupra refacerii serpentinei cari duc spre „Șusara” și pe cari Soc. U. D. R. le-a neglijat cu desăvârșire, Fără de

acestea, Sasca pierde cu desăvârșire superioritatea valorii sale

Să se investească un capital pentru ridicarea unui sanatoriu pentru că nu se poate admite, că suferinzi se fie plasați în camere prost zugrăvite, cu mobilă sărăcăcioasă, în cari predomină

prosoapele de mărimea unui ștergar și albiturile de culoare suspectă. Și se impune aceasta cu atât mai vădit, cu cât an de an Casa Centrală a Asigurărilor Sociale face mari sacrificii, pentru a trimite în localitate sute de suferinzi.

MIȘU E. GROȘIANU

Colțul bisericii

Duminică

„Isus a zis ucenicilor săi: adevărat zic vouă, că greu va intra un bogat în împărăția cerurilor.”

Matei 19, 23.

Mântuitorul Isus, sta de vorbă cu un tânăr bogat și învățat, care dorea să știe cum va putea intra în împărăția cerească. Isus, îi arată într'o formă lapidară, cele zece porunci; iar tânărul, răspunde că pe toate le-a păzit cu sfințenie din copilărie. Văzând Isus, învățătura tânărului, admițându-i chiar practica morală a învățaturii sale, îl pune în fața problemei fundamentale a vieții spirituale: sărăcia de bună voie, și-i îndeamnă — pentru a-și asigura împărăția cerească — să împartă averea săracilor și să-i urmeze. „Când a auzit tânărul vorba aceasta, a plecat foarte întristat, pentru că avea multe averi.” Iar Mântuitorul văzând întristarea lui a spus istoricile cuvite: „amin zic vouă, că mai degrabă intră cămila prin urechea acului, decât bogatul în împărăția cerurilor.” Să nu uităm că Isus a spus aceste vorbe, după ce a cunoscut sufletul curat, al tânărului bogat și cărturar.

Cu alte cuvinte, tânărul cel bogat, a fost în stare să renunțe la multe plăceri ce le oferă lumea, când însă i-s'a cerut să renunțe la avere la bogăție, s'a întristat.

Aici Mântuitorul a pus însuși problema materialismului.

De când îi lumea, omul se străduiește

a avea, această strădanie culminează în materialismul feroce din sec. XIX, când din el, lumea și-a făcut un scop final al vieții. Și cum prin materialism în sens filosofic se înțelege, sistemul care nu recunoaște altă existență decât aceea a materiei, care socotește sufletul ca o funcțiune a materiei, care contestă Dumnezeu și refuză să admită spiritualitatea, ca o interpretare a rostului lumii, sensul filozofic al materialismului la degenerat în realizarea satisfacțiunilor inferioare ale ființei omenești, negându-se așadar orice ideal și orice străduință spre idealism.

Biserica creștină, în toate ocaziunile învață pe om să muncească, dar în acelaș timp învață ca rezultatul muncii, adică venitul să nu fie numai un mijloc al satisfacțiunilor inferioare, ci idealizându-se munca, venitul să fie pus și în slujba deapropelului.

Porunca a muncii s'a dat celui dintâi om, lui Adam, iar explicarea în sens creștin a acestei porunci o aflăm în convorbirea lui Isus cu tânărul cel bogat.

În România renăscută, cultul muncii de folos obștesc, este situat la rangul de dogmă de stat: Biserica creștină, cu învățăturile și tradițiile ei, îi stă din tot sufletul la îndemână pentru a se idealiza munca.

Pr. Traian Constatin

200 de ani dela descălicarea „Bufenilor”

— Chemare —

Un grup de intelectuali din Timișoara a hotărât serbarea celor 200 de ani de când strămoșii „bufenilor” de azi au descălecat din Oltenia, pe meleagurile Banatului. Acest praznic am dori să-l slujim împreună în cadrul unor serbări în capitala județului Caraș.

Vom invita la aceste solemnități: personalități marcante ale vieții noastre de stat, de origine olteană, Rezidența Regală a ținutului Timiș, delegații județelor din Oltenia, corurile din Craiova, Turnu Severin, etc., autoritățile bisericesti, civile și militare din Caraș. etc.

Programul va cuprinde: conferință, recitări, coruri și fanfare, expoziții de pictură și industrie casnică, teatru, corțegiu etnografic și dansuri naționale.

Vor participa: Oravița, Bocșa Montană, Cărbunari, Ciclova Montană, Coroini, Dognecea, Moldova Nouă, Padina lui Matei, Ocna de Fer, Răcița, Rusca Montană, Rusova Nouă, Sasca Montană, Straja, Știnăpări, Moldovași, Văliug și Comloșul Mare.

Pentru organizarea expoziției se vor cari constitui o temeinică organizare se vor constitui în fiecare comună de mai sus, câte un comitet.

Corurile vor pregăti două cântări patriotice,

Se va scrie monografia comunei.

Se vor aduna date biografice ale oamenilor de seamă din trecutul comunei.

Se vor aduna colinde, cântece populare, datini, obiceiuri vechi, etc.

Pentru organizarea expoziției se vor aduna: covoare, broderii, scoarțe, cusături, cărți arhive vechi fotografii, mone-de vechi, creștături în lemn, picturi vechi, icoane sfinte, inscripții de cruci vechi, etc.

Prin aceste sărbări dorim să demonstrăm că prețioasa comoară de însușiri alese, aduse de străbunii noștri din Oltenia, cu 200 de ani în urmă, a fost păstrată cu sfințenie de urmași.

Dorim să arătăm că acești „bufani pribegi” au format în cursul vremii, aici în Banat, adevărate și nestinse focare de patriotism și de românism militant, contribuind în mare parte la desăvârșirea marelui și mărețului act al Unirii tuturor românilor.

În sfârșit am dori ca aceste serbări să fie prilej de adevărate manifestări naționale, culturale de iubire și înfrățire.

Să slăvim memoria strămoșilor noștri spre binele nostru și spre înflorirea neamului românesc. (gr.)

Realizările Serviciului Social în Bozovici

Bozovici, 19. — Căminul Cultural „Marele Voevod Mihai” din Bozovici, de sub conducerea părintelui Ioan Goanță și cu colaborarea neobosită a d-lor: prof. D. Blidariu, dr. L. Ruva, avocat I. Străin, ing. T. Petrescu, P. Magiariu, Gh. Mihailovici, M. Suvețiu și ing. V. Bostan, a început realizarea pe teren a programului de înfăptuirea plasei model al Serviciului Social, în comuna Bozovici.

Considerând capitolul „sănătatea” de cea mai mare importanță pentru realizarea scopului urmărit, s'a și început construirea unei băi comunale spațioase, cu posibilitatea de a satisface întreaga comună, fiind prevăzută cu numeroase dușuri, băi de puțină, cameră de sudaj și instalație de deparazitare. După devizul întocmit, lucrarea va costa circa 900.000 lei, parte din lucru fiind prestat prin muncă de folos obștesc. Din această sumă s'a alocat în bugetul comunei Bozovici pe acest an 50.000 lei. Din bună voința d-lui medic-primar județean, dr. Fira, s'a dat de Serviciul Sanitar Județean, 100.000 lei, și în urma concursului d-lui secretar-general al Serviciului Social pe ținut, prof. T. Topliceanu, și a stăruinței d-lui prof. I. Rusmir directorul Serviciului Social din jud. Caraș, s'a dat din fondul de împrumut a plasei model suma de 100.000 lei.

Cu aceste sume comitetul local a început lucrările, — având convingerea fermă că în plasa care a fost aleasă model din ținutul Timiș, și în această perioadă de mari înfăptuiri sociale inaugurată de Regele Renașterii Naționale, — nu va rămâne neterminată o lucrare de necontestată utilitate publică, din cauza lipsei sprijinului material.

Un al doilea punct în ordinea importanței, care constituie preocupările acestui comitet, este construirea unei uzine hidro-electrice, care să poată satisface pentru moment, cel puțin numai necesitățile comunei Bozovici.

Este inadmisibil ca un centru de plasa, care va trebui să oglindească peste câțiva ani posibilitățile de dezvoltare a satului din unul din cele mai industrializate ținuturi din țară, să lipsească elementul de bază al oricărui început de confort, care este în același timp și unul din principalii factorii de igienă și terapeutică medicală, — curentul electric.

Locuitorii comunei Bozovici, și pentru realizarea acestui punct din programul lor de lucru, își depun toate speranțele în conducerea Serviciului Social în frunte cu neobositul ei conducător, d. prof. D. Gusti, care va vizita în curând plasa Bozovici, — cât și în organele de conducere ale ținutului, și în special în d. Rezident Regal Alexandru Marta, a cărui vizită în acest ținut este de mult așteptată de populația din Valea Almăjului.

Coresp.

Partea a II-a a cursurilor dela Caransebes

pentru conducătorii de Cămine
Culturale nu se mai ține

Se aduce și pe această cale, la cunoștința celor interesați, că partea a doua a cursurilor dela Caransebes, pentru conducătorii de Cămine Culturale, nu se mai ține. Conducerea Serviciului Social a renunțat, deoarece în seria primă au fost 62 de cursiști, iar pentru seria a doua, înscrierile sunt puține, dat fiind că mulți fruntași și săteni sunt chemați la concentrare.

Cursurile pentru seria primă, s'au terminat la 15 August cu o frumoasă excursie la Borlova, unde în prezența P. S. Sale Episcopul Vasile al Caransebesului, a avut loc o reușită șezătoare.

Considerațiuni asupra tuberculozei în România

Problema tuberculozei constituie încă, una din principalele obiecte de preocupare a igienistilor din toată lumea. Congrese naționale și internaționale au desbătut această problemă sub toate aspectele ei, iar rezultatele luptei anti-tuberculoase au început să se arate aproape în toate țările.

În România răspândirea tuberculozei se poate urmări cu oarecare precizie abea din anul 1932 când se găsesc primele date oficiale și uniforme înregistrate în „Buletinul demografic al Institutului central de Statistică” de sub conducerea d-lui Sabin Manuilă.

Din cifrele pe care le vom publica mai jos se va vedea că țara noastră are o mortalitate prin tuberculoză care se apropie de 200 la 100.000 de locuitori, cifră socotită de igienisti ca exprimând o mortalitate mare. În mediul urban această cifră este chiar depășită, deținând astfel aproape un trist record.

În România tuberculoza este încă o boală a orașelor. Scriu „încă” din cauză că în majoritatea țărilor tuberculoza este mai răspândită în mediul rural decât în cel urban. Această inversare a raportului este consecința campaniilor anti-tuberculoase care se efectuează mai ușor în mediul urban în mortalitatea prin tuberculoză înregistrează o scădere.

Un igienist italian Petragiani, într-o comunicare făcută la Oficiul Internațional de Igienă în 1937 arată că în statele lipsite de luptă organizată anti-tuberculoasă, mortalitatea este mare și la oraș și în mediul rural. În statele care au făcut primii pași de organizare a luptei anti-tuberculoase, mortalitatea prin tuberculoză scade mai ales în mediul urban unde măsurile se aplică mai devreme și se perseverează în această direcție.

A treia categorie de state sunt acelea care au o organizare sanitară veche și unde cifra mortalității prin tuberculoză e mică (sub 100 la 100.000 de locuitori) și unde se observă că tuberculoza e o boală a satelor căci ele prezintă în acest mediu o mortalitate mai mare.

România desigur se află încă în prima categorie, lupta anti-tuberculoasă poartă caracterul sistematic abea de câțiva ani neavând timp necesar pentru a-și arăta roadele.

Industrializarea țării noastre, care implică un exod al populației rurale spre oraș, este desigur una din cauzele principale ale răspândirii tuberculozei în orașe. Când clasa muncitorilor va beneficia de perfecționările tehnice industriale, de asigurări sociale și de aplicarea măsurilor de profilaxie pentru tuberculoză, aceasta se va răi considerabil.

Pentru a ilustra acest fapt, e suficient a aminti că în Statele Unite în anul 1906 mortalitatea prin tuberculoză era la orașe cu 50% mai mare ca în mediul rural, iar în 1921 această mortalitate scade sub mortalitatea mediului rural. Iată deci, rezultatele unei lupte anti-tuberculoase aplicate așa cum trebuie.

În mediul rural tuberculoza este favorizată de condițiuni care sunt oarecum în legătură cu producția agricolă și din acest motiv modificarea lor se face cu mare greutate. Lipsa igienei individuale și publice, locuințe insalubre, alimentație insuficientă și nerațională, muncă istovitoare și rău condusă — la cari se adaugă o insuficiență a asistenței medicale — și iată pe scurt condițiile predispozante și agravante ale tuberculozei în mediul rural.

Aceasta este situația nu numai la noi în țară ci și în alte state cu organizații sanitare și de asistență socială cu oarecare vechime ca Franța, Germania, Norvegia — după cum se poate constata din rapoartele prezentate la diferite congrese.

Desigur această situație asemănătoare între România și alte state nu trebuie să fie pentru noi o consolărie ci un îndemn la o mai bună organizare a luptei anti-tuberculoase.

La noi tuberculoza din mediul rural prezintă importanța covârșitoare, fiindcă România este o țară agricolă, populația rurală fiind reprezentată de 15.816.685 suflete față de abea 3.605.975 orășeni (Recensământul 1930). Din această cauză ea a fost recent obiectul unui documentat raport prezentat de

Anul	Morți: Total		Rural:		Urban:	
	Brut	la 100.000 loc	Total	la 100.000	Total	la 100.000
1932	33.582	182.3	25.759	172.7	7823	222.7
1933	30.874	165.7	23.655	156.3	7219	205.8
1934	32.061	169.6	24.804	161.3	7527	205.6
1935	34.121	178.8	26.464	170	7661	215
1936	34.041	176.2	26.349	157.3	7692	215.6
1937	34.870	180.3	26.804	179.2	8066	224

Interpretând aceste cifre, se vede că tuberculoza își ia anual un tribut de aproximativ 35.000 suflete. În mediul urban tuberculoza are încă o mortalitate ce depășește cifra de 200 la 100.000.

Pentru a putea face o comparație, iată câteva date asupra mortalității prin tuberculoză în alte țări:

la 100.000 locuitori:	
Franța: în 1921	— — — 222
1929	— — — 168
1930	— — — 85
Anglia: în 1921	— — — 117
1931	— — — 86
St. Un.: în 1926	— — — 112
1930	— — — 85
Italia: în 1930	— — — 108

Se vede clar din aceste cifre rezultatul campaniilor anti-tuberculoase care au adus o micșorare considerabilă a mortalității prin tuberculoză în mai toate țările.

D. Prof. Proca dela București publică un studiu asupra tuberculozei în România în anul 1937 și împarte datele găsite pe ținuturi.

Creдем interesant a le reproduce pentru a ne da seama de situația ținutului Timiș față de celelalte regiuni ale țării. Iată aceste date cari reprezintă numărul morților de tbc.:

Ținut:	1933	1937
1. Bucegi	4104	4876
2. Olt	2546	2848
3. Timiș	2660	2531
4. Someș	2846	2847
5. Suceava	1736	2022
6. Prut	2487	2805
7. Nistru	2942	2815
8. Dunărea	1911	2583
9. Marea	1214	1410
10. Mureș	2040	1975

Deci exceptând două ținuturi — Timiș și Mureș — tuberculoza a crescut din anul 1933 până în 1937.

Acelaș autor publică date asupra mortalității în mediul urban — raportate la 100.000 locuitori:

Ținut: la 100.000 loc.:	
1. Prut	— — — 166
2. Mureș	— — — 168
3. Suceava	— — — 177
4. Timiș	— — — 187
5. Someș	— — — 190
6. Dunărea de Jos	— — — 226
7. Olt	— — — 240
8. Marea	— — — 248
9. Bucegi	— — — 267
10. Nistru	— — — 267

Ținutul Timiș are, după cum se vede, o situație mulțumitoare față de celelalte ținuturi.

Aceasta este pe scurt situația tuberculozei în România.

Lupta anti-tuberculoasă e grea și rezultatele ei se văd târziu. De câțiva ani ea începe și la noi să fie organizată întrebându-se toate mijloacele moderne oferite de știința medicală. Vaccinările cu B. C. G. se aplică pe o scară întinsă. S'au construit sanatorii speciale pentru tuberculoză. Asistența mamelor și a copiilor s'a îmbunătățit. Asigurările Sociale sunt bine organizate, așa încât nu rămâne decât a persevera în această direcție și a aștepta rezultatele cari nu vor întârzia să se arate.

Dr. Romulus Boțza

profesorii M. Ciucă și M. Nasta la al 4-lea Congres Național de Tuberculoză (Mai 1939).

Pentru a avea o imagine clară asupra răspândirii tuberculozei la noi, iată câteva date publicate în Buletinul Institutului Central de Statistică asupra mortalității prin tuberculoză:

Dirijare și în cooperatie

„Cooperatia inseamna solidaritate. Toți pentru unul și unul pentru toți”.

Dictionul de mai sus s'a născut în timpuri economice normale, când nu existau aceste încercuiri și controluri, iar bunurile se schimbau fără de nicio restricțiune între țări. Însă cu cât economiile diferitelor națiuni cari ne înconjoară au alunecat pe panta controlului, cu atât și noi ca țară, a trebuit să ne îndepărtăm dela normal.

Dacă ne amintim cu cât mai târziu s'a introdus la noi controlul devizelor decât în alte țări, ne-am da seama că România numai din necesitatea de ași apăra unele bunuri a introdus sisteme, cari la prima apariție ar părea antieconomice, dar fără de cari economia noastră națională ar fi suferit pierderi.

O educație cooperatistă, sau dezvoltarea spiritului comercial, poate în timpurile de azi nu ar folosi prea mult. Căci azi trebuie o intervenție imediată din partea Statului. O dirijare a sistemului cooperatist, pentru că omul este rău și popoarele egoiste, iar timpurile adevăratului principiu cooperativ au trecut.

Un caz destul de interesant și pipăibil este al exportului de vin în Germania.

Dacă autoritatea de Stat intervine la cumpărarea vinului printr-o federală cooperativă a sa și nu se dădea mână liberă consumătorului (adecă inginerului german trimis în țară la noi pentru controlul calității vinului) și-ar fi putut și băstinașul evalua produsul său, la fel de bun ca și al șvabului bănățean; fiind acelaș solul, vița de vie, prepararea; ba de multe ori cantitatea fiind mai mică calitatea este și mai bună.

Prin această greșală, sau neatenție a noastră, vinurile șvabilor din Teremia-Mare, Comoșel și alte sate, a luat drumul exportului; servindu-i alternativ, odată cu sume de bani indivizibile și lăsându-le pivițele goale pentru producția viitoare care se arată foarte bogată (o problemă și aceasta destul de importantă pentru producător care nu mai stă la buna dispoziție a cumpărătorului de struguri) pe când a românului băstinaș de pe aceste locuri, se găsește încă în pivițe așteptând ca să-l poată evalua pe piața internă.

Intervenția Statului prin organele sale n'ar fi putut fișni pe nimeni, deoarece stocul de mărfuri pentru export, în urma acordului încheiat, deriva dintr'un contract

Dorel Drăgulescu

Ziarul „DACIA” se află la următorii chioșcari și depozitari:

Șeitin (Arad) la Romulus Popovici comerciant.

Bra d (Hunedoara), la Librăria Zărand.

Reșița (Caraș), la Librăria Deutscher și debitul Schmidt.

R a d n a (Arad) la Depozitele de ziare Pomeridian și „Gladys”.

B a i a d e C r i ș (Hunedoara), la cooperativa I. Golea.

C o m l o ș (Timiș-Tor.) la Romulus Stanciu comerciant.

Falsificatori de acte publice înațiași parchetului

Ei au plăsmuit 19 permise de șoferi

Timișoara, 20. — La parchetul tribunalului Timiș-Torontal au fost înaintate din competență, de parchetul din Lugoj, Wolberger Ernest din Lugoj, Crețu Ioan din Bătești, Salivsky din Stinca, Patru Zeno, Milincovici Tiberiu și Rață Ștefan din Timișoara, deținuți pentru falsificare de acte publice.

Numiții și-au procurat dela administrația financiară din localitate un stoc de 25 permise de șoferi. Din aceste permise ei au plăsmuit 19 permise, pe care au reușit să le plaseze la Lugoj, încasând sume între 2 mii și 10 mii lei.

Cercetările cazului lor, continuă la parchetul din localitate.

Între Statul român și Germania, nu dintre Germania și o cooperativă șvabească din Banat.

La fel se întâmplă și cu exportul porcinilor grași. Cooperativele șvabești sunt întotdeauna primele cari primesc permisele de export, strângând întâi tot de pe piața șvabilor lor și numai la caz dacă nu pot satisface cota, trec și prin satele românești, unde notez că dacă sunt și șvabi tot dela ei cumpără necesarul.

Este o greșală de sistem dacă noi mai vrem să ne conducem după cooperatismul ideal, sau după principiul inițial „Toți pentru unul și unul pentru toți”, când după câte am văzut fiecare își trage focul la oală lui.

Printr-o federală cooperativă care prin funcționarii ei să procure și să expună produsele agricole, la fel fără de alegere, dela toți producătorii, ca să nu cădem în păcatul lor, s'ar putea prezenta cumpărătorului produsele Ținutului și astfel să satisfacă dezideratele tuturor.

Deci numai o cooperatie dirijată ar putea actualmente ajuta la propășirea țăranului nostru de pe sate.

Poate este îndrăzneț acest gând al meu de a se dicta, sau dirija și acolo unde după cel mai alimentat principiu politico-economic, este o abatere dela principiul cooperativ, dar este lege supremă, mai presus de cât orice principiu, apărarea băstinașului.

Eminentul meu profesor Emil Mihail poate va fi decepționat de mine dacă-mi va citi acest articol, fiind el un erudit economist și scriind într'un număr trecut al acestei „tribune” de afirmare românească, tocmai contrarul celor scrise de mine, dar, cu toate acestea, tot am îndrăznit eu verificând cazul pe teren, iar el văzând chestiunea numai din punct de vedere științific.

Este foarte adevărat, că e nevoie de o educație economică pentru propășirea unui neam, însă până atunci, pentru că ea nu se poate face într-o zi, dirijarea cooperativă cade în sarcina Statului, care prin organele sale pricepute să ordone tot ceea ce până acum prin educație nu s'a ajuns și poate vom ajunge la acelaș scop final; pentru că interesul nostru actual trebuie să fie promovarea intereselor băstinașilor, care prin vitregia altor vremuri au rămas în urma celorlalte națiuni cu cari a convetuit.

ECONOMICE

Câteva date din trecutul pădurilor din județul Timiș-Torontal

În 1790 județul avea 18 la sută, în 1896 numai 9 la sută, iar în preajma războiului mondial abia 6 la sută păduri în raport cu suprafața lui totală

Colonizările cu șvabi și unguri au contribuit mult la despădurirea județului

Istoria ne arată că, în decursul veacurilor, regiunea șesului acestui județ, care azi are un aspect cu adevărat civilizat, era o masă întinsă cu mlaștini, ce se succeda cu codrii nepătrunși de stejar.

Sporirea populației a avut ca urmare sacrificarea primelor pduri.

Odată cu retragerea Turcilor din Banat, acum 200 de ani, ivindu-se o epocă de liniște și pace, primul guvernator al acestei provincii, generalul Mercy, în impunătorul său plan de refacere și organizare a Banatului, a făcut defrișări în masă, întâi pentru a da teren de cultură coloniștilor Șvabi, și apoi pentru a reface și construi noi căminuri, în urma celor distruse în timpul ocupației turcești.

În același timp, s'au secăt cea mai mare parte din mlaștini și s'au regulat albiile râurilor Bega, Timiș, Birda și Berzava, iar în suburbia Fabric, unde azi e strandul, s'au deschis patru canale cu stăvilare, din care unul pentru lemne de foc și trei pentru lemne de construcție, ceiace denotă o intensivă exploatare a pădurilor.

Nu mai acestor cauze putem atribui reducerea domeniului forestier, pe care în 1790 îl găsim în suprafață de circa 129.000 ha, ceiace face 18% din suprafața totală a județului.

Bine înțeles, măcinarea domeniului forestier nu s'a oprit aci, ci pe deoparte creșterea continuă a populației, — care a avut ca urmare lărgirea terenului agricol, — iar pe de altă parte tentația tot mai mare, oferită de fertilitatea celui mai bogat teren din partea sud-estică a acestui continent, a făcut ca cei mai falnici codrii de stejar, — poate din întreaga lume, alături de cei din Slavonia, — să cadă subt secura nemiloasă a agricultorului, care în lăcomia sa nesățioasă pregătea, fără să vrea, sicriul agriculturii.

Nu pot trece peste această constatare, fără să amintesc memorabilele cuvinte, spuse de gloriosul Rege Ferdinand I în calitate de Principe Moștenitor, la congresul inginerilor silvici, în ziua de 5 Martie 1905:

„Acela care pune toporul la tulpina unui arbore, nu trebuie să uite că el pregătește sicriul agriculturii”.

Acestei lupte permanente, între agricultură și pădure, îi urmă, la sfârșitul secolului trecut, punerea în aplicare a hotărârii fostului regim, de a maghiariza această provincie, în care scop începură puternice colonizări cu Unguri, pentru care s'au sacrificat noi și intense suprafețe de păduri.

În anul 1896 întinderea pădurilor este

calculată la circa 65.000 ha, ceiace face 9%, adică jumătate din cât fusese cu 100 ani în urmă.

Colonizările cu Ungurii continuându-se până în preajma războiului, județul Timiș-Torontal, care odinioară forma o regiune bine împădurită, are azi numai 47.000 ha pădure, adică 6% suprafață împădurită, situându-se astfel în coada tuturor județelor, din Ardeal și Banat.

Nu mai o îngrijire științifică și plină de însuflețire a actualelor păduri, la care se vor adăuga noi împăduriri, — pretutindeni, unde va permite situația, — va putea împiedeca dezastrul lent, însă inevitabil, al agriculturii, în această regiune atât de fertilă încă.

Ing. Tiberiu Cernescu,

D. Max Ausnitt si-a dat demisia

din consiliul de administrație U. D. R.

BUCUREȘTI, 20 (SIR). — D. Max Ausnitt, cunoscutul industriaș a demisionat din consiliul de administrație al Societății Reșița.

Demisia a fost primită.

Cumpărări de tauri de reproducție

Ministerul Agriculturii a aprobat ca o comisie compusă din dnii: dr. Tiberiu Cristea, inspectorul general zootehnic și veterinar al Ținutului Timiș, ing. Emil Negruțiu, directorul serviciului agricol al jud. Timiș-Torontal și senator Pavel Petru, președintele Camerei de agricul-

tură din Timișoara, să plece în Elveția pentru a cumpăra un important stoc de tauri de reproducție Simenthal cari să fie distribuiți mai multor județe din țară. Se așteaptă numai sosirea banilor pentru cumpărarea taurilor.

Cultura bumbacului scutită de impozite către stat

Printr-o adresă trimisă Camerei de agricultură din Timișoara, Ministerul Agriculturii face cunoscut că culturile de bumbac au fost declarate de „utilitate națională” pe o perioadă de 5 ani, începând cu recolta anului 1939.

Această cultură intra astfel în prevederile art. 126 din legea pentru organizarea agriculturii și deci culturile de bumbac sunt scutite de impozit către stat.

Pensionarii minierei mulțumesc Ministerului Muncii pentru majorarea pensiilor cu 20%

Timișoara, 20. — În ziua de 18 l. c. în regiunea minelor din județul Caraș s'au ținut 3 mari adunări la care au luat parte numeroși pensionari și văduve pensionare, membrii ai fostelor Case miniere, adunări cari au fost organizate de d. senator Mihăilă.

La orele 8 dim. s'a ținut o adunare la Ciclova-Montană. Au luat parte pensionarii și văduvele pensionare din această localitate, Ciclova-Română și Oravița. O doua adunare s'a ținut la orele 11 a. m., la Sasca-Montană, unde au luat parte și văduvele pensionarii din Cărbunari și Stenopari, iar a treia adunare s'a ținut la orele 14 d. m. în comuna Moldova-Nouă.

În cadrul acestor adunări s'a adus la cunoștința văduvelor pensionare și pensionarilor minierei că prin legea modificată a Asigurărilor Sociale, pensiile actualilor pensionarii (până la 1938) s'au majorat cu 20%.

Pensionarii și văduvele pensionare au trimis, cu acest prilej, telegrame de mulțumire d-lui ministru al muncii, prof. Mihai Ralea, pentru grija ce le-o poartă prin majorarea bucatii de pâine. Mai aduc mulțumiri actualului regim care a trecut la fapte de dreptate socială, spre deosebire de guvernele de ieri cari le făceau numai promisiuni, dar îi lăsau muritori de foame.

Valorificarea prunelor

Ministerul de finanțe vine în ajutorul producătorilor Stadiul actual al problemei în ținutul Timiș

Timișoara, 20. — În deplasările pe cari le-a făcut în diferitele centre pomicele din ținut, d. Popescu Nicolae, inspector general agricol al ținutului Timiș, a constatat că avem o producție excepțională de prune,

Cum suntem deja în plin sezon, problema valorificării prunelor revine pe primul plan.

Piața se resimte însă, de lipsa cumpărătorilor, cari se tem de evenimentele neprevăzute ce amenință de altfel, întreaga viață economică. Din producția totală de prune din ținutul nostru, 90% pot fi folosite numai pentru fabricarea de țuică.

Avându-se în vedere acest fapt, la diferite intervenții făcute în trecut și acum, ministerul de Finanțe a hotărât să vină în ajutorul producătorilor, luând în serios problema valorificării prunelor.

Direcția Monopolului Alcoolului a găsit soluția, fiind hotărâtă să cumpere o cantitate considerabilă de țuică, mai multe sute de vagoane.

Prețul țuicii nu este încă definitiv fixat, dar după informațiile culese de la autoritățile financiare superioare, s'ar acorda producătorului, pentru litrul de țuică având o tărie de 30 grade, 12 lei netto. Impozitele către stat nu-l privesc pe producător, ci vor fi plătite de Direcția Monopolului Alcoolului.

La ministerul Finanțelor, Direcția Monopolului Alcoolului, se ține de prezent o consfătuire, în privința valorificării prunelor, la care participă și d. Fulga,

inspectorul Monopolului Alcoolului din Ținutul Timiș.

Nu mai după întoarcerea d-sale, se va putea ști precis prețul minimal oferit producătorilor de țuică.

Cum prețul de 12 lei, nu poate satisface pe producători, luându-se în considerare că în trecut, litrul de țuică a fost plătit între 22—26 lei, socotim că problema valorificării nu se va putea rezolva, decât majorându-se prețurile, cel puțin la cât au fost în trecut.

Iar în ce privește cumpărarea prunelor uscate pentru comerț și eventual export, și această latură a problemei valorificării a fost studiată. Inspectorul agricol al ținutului, d. ing. Nicolae Popescu a făcut intervenții în acest sens, la Institutul central al cooperatiei, de unde a primit încredințarea, că se va acorda întreg sprijinul producătorilor, dacă aceștia se vor organiza în cooperative locale. Divizia economică, de pe lângă Institutul central al cooperatiei, va încuraja pe producători finanțând cooperati-vele locale.

Primul început în acest sens, în ținutul nostru, s'a făcut în Buteni—Arad, unde s'a alcătuit o cooperativă de valorificare a prunelor, care a anunțat că se va pune în legătură cu forurile, superioare din București. Și în alte părți, au început să se construiască mici cuptoare sistematice pentru uscatul prunelor, potrivite pentru valorificare în comerț.

Inspectoratul agricol local, a delegat pe un specialist al Camerei de agricultură din Arad, să se deplaseze în centrele pomicele, dând indicații producătorilor pentru conservarea, ambalarea și aducerea în stare de a fi plasate pe piața comercială prunele uscate și alte poame.

Apoi, producătorii se mai resimt de lipsa căzilor pentru strângerea prunelor. Și acest neajuns ar putea fi înlăturat, dacă s'ar găsi o cale legală, pentru a fi date producătorilor căzile ce le au în cantitate suficientă comerțanții, cari după cum am pomenit mai sus, nu fac deloc cumpărături în actualul sezon.

În concluzie, sperăm că se vor avea în vedere necesitățile producătorilor, din partea cărora, se așteaptă, deasemeni, o cât mai mare înțelegere pentru problema valorificării, care tinde să se rezolve spre beneficiul lor. gr. f.

Situația Bursei din București

BUCUREȘTI, 20 (SIR). — Bursa a avut tendință calmă ieri, înregistrându-se scăderi, mai ales la compartimentul acțiunilor la unele valori cedând simțitor.

Piața cerealelor continuă să fie calmă, încheindu-se tranzacțiuni foarte puține. Se observă o nouă mișcare activă la exportul vitelor și porcilor. După stagnarea de câteva luni, exportul a început mai ales la porci făcându-se angajamente în străinătate, în special în Germania și de vite pentru Grecia.

— Tratatul pentru export de vin românesc în Germania. Federația națională a cooperativelor viticole a trimis săptămâna aceasta o delegație la Berlin, cu misiunea de a lichida exporturile noastre de vin de până acuma în această țară și de a duce tratative pentru încheierea unei noi convenții de export.

Bursa devizelor

BUCUREȘTI, 20 (SIR). — Devizele negociabile au cotate ieri: 30 la sută orice țară, 1400 lei lira sterlină, 20 la sută Anglia, 1450 lei lira sterlină. 40 la sută Anglia, 1150 lira sterlină.

Lista „B”: Orice țară 1320—1340 lei o leră sterlină. Anglia 1210—1220 lei lira sterlină; colonii 1240—1260 lei o leră sterlină. Belgia 48—49 lei, Belgaeul și Olanda 140—142 lei flinul olandez.

Programul adunării generale a „Astrei” va fi prezidat de M. S. Regele Carol II.

9-10-11 Septembrie la Cluj: zile de înălțare și înfrățire românească

Cluj, 20. — Pentru întâia jumătate a lunii Septembrie, românismul din Ardeal și Banat se pregătește de mare praznic. În zilele de 9-10-11 Septembrie se va desfășura la Cluj, în capitala spiritualității ardelenice, congresul general din acest an al bătrânei Asociații „Astra”.

Tot ce provinciile noastre au mai select și mai valoros se va aduna în aceste zile la Cluj, unde sub auspiciile „Astrei”, sufletul desrobât al Ardealului și Banatului va sărbători izbănzile celor douăzeci de ani de unire și unde se va închina cu pioasă smerenie întru amintirea de ctitori de țară și de cultură, a celor doi uniași comemorați în acest an de toată suflarea românească: Regele Carol I, Intemeietorul, și regele poeziei românești, Mihai Eminescu.

Programul serbarilor „Astrei”, care umple cu un conținut bogat ceasurile celor trei zile ale adunării generale, este întocmit în așa fel, încât această tradițională manifestare românească să fie o iconă vie a vigoarei, a credinței și a disciplinei naționale de care este pătruns neamul nostru de-a lungul în urma strădaniilor aproape seculare ale „Astrei”. În același timp referatele Secțiilor, conferințele ce vor fi rostite, publicațiile tipărite în expozițiile organizate, vor fi mărturii concludente ale spiritualității ardelenice și bănățene, prezentând dovezile strălucite ale unei intense și pline de valori vieți culturale, artistice și științifice.

Majestatea Sa Regele Carol al II-lea, președinte de onoare al „Astrei”, va onora cu înalta Sa prezență congresul dela Cluj, în cadrele căruia, în mijlocul unui ceremonial impresionant, va fi investit de „Mare Tribunal” al organizației Șoimii Carpaților, iar Maria Sa Marele Voievod Mihai va fi investit cu titlul de „Mare Căpitan”.

Astfel adunarea generală dela Cluj a „Astrei” la împlinirea celor 78 ani de activitate a bătrânei Asociații, primește strălucirea prezentei oaspetilor regali, programul ei fiind prezidat de însuși Suveranul țării și al sufletului românesc.

Acest program, întocmit în amănunt, dar susceptibil încă de modificări este într'adevăr un program de mari festivități. În ceea ce urmează îl publicăm, pe zile și ore, urmând ca altă dată să revenim cu amănunte asupra capitolelor lui cele mai importante și mai reprezentative.

Programul Adunării.

În preziua adunării, 8 Septembrie, ora 19 reprezentare teatrală pentru țărani: „SATUL FARA HRISOV” de Ion Sărbul. (Premieră la Teatrul Davila).

Sâmbătă 9 Septembrie 1939.

Ora 17: Sedința Președinților de Despărțăminte cu următoarele două referate: Dl. Prof. Univ. Dr. Iuliu Hațieganu: „Educația fizică în mediul rural”.

2. Prof. Univ. Dr. Gr. Benetato: Alimentația țărănilor (rezultatul unei anchete).

Sedințele-au-loc în sala festivă a Reședinței Regale.

Ora 19: Sedința festivă a Secțiilor pentru comemorarea lui Eminescu. Conferențiar: Dl. Horia Teculescu: Eminescu și Transilvania. (Sala festivă a Reședinței Regale).

Ora 20: Seara de cunoștință. (Sala festivă a Cerc. Milit. din Str. Memorandului).

Ora 20: A doua reprezentare pentru țărani la Teatrul Davila: „Satul fără hrISOV”, de Ion Sărbul.

Ziua festivă 10 Septembrie 1939.

Ora 9: Serviciul divin la Catedralele românești din Cluj.

Ora 11: Sedința I-a (în sala mare a

Col. Academic.) cu următoarea ordine de zi:

1. Deschiderea Adunării Generale. Discursul Președintelui.

2. Salutul autorităților și societăților culturale.

3. Conferința D-lui Prof. Univ. Dr. Ioan Lupas: „Problema Transilvană în prima perioadă a domniei Regelui Carol I”.

4. Dispozițiuni pentru verificarea Procesului verbal al Adunării Generale.

5. Inscrierea delegaților prezenți ai Despărțămintelor.

6. Prezentarea raportului anual al Comitetului Central.

7. Alegerea comisiunilor pentru: a) examinarea raportului general, b) inscrierea noilor membrii, c) examinarea propunerilor intrate în termen regulamentar, d) alegerea comitetului de cenzori pe 1939/40.

Ora 12.45: Vizitarea Expoziției de arte plastice a sculptorilor și pictorilor din Ardeal (în Colegiul Academic).

Ora 13: Banchet (Colegiul Academic).

Ora 15.30: Festivalul Șoimilor la Arena Sportivă a orașului.

Repriza I-a

Chemarea Neamului la Credință. (Ansamblu de gimnastică cu tulnice, executat de Șoimi Carpaților din Ținutul Mureș-Conduce Dl. C. Chețianu). Dansuri naționale (Invărtita, Tarina Executate de Șoimi Carpaților din Ținutul Mureș) Conducerea: Ștefan Cmeciu.

Repriza II-a

Chemarea Neamului la Muncă. (Ansamblu de gimnastică executat de Șoimii Carpaților din Ținutul Someș, Mureș, Timiș. Conduce Dl. A. Morariu).

Sosirea stafetei dela Gorunul lui Horia.

Repriza III-a

Bucuria Neamului înfrățit prin Credință și Muncă. (Ansamblu de dansuri naționale, defilări și cântece executate de Șoimii Carpaților. Conduce dl. Ștefan Cmeciu și Șt. Răcășanu).

Ora 17.45: Vizitarea Parcului Regelui Carol II (Partea nouă).

Ora 17.45: Deschiderea Expoziției „Trecutul și Prezentul Astrei, în Biblioteca Universității.

Ora 18: Defilarea Șoimilor, a cortegiului Etnografic și a grupului meseriașilor.

Ora 20: Reprezentație de gală la Opera Română: Kir Ianulea, de Sabin Drăgoi, (prima audiere).

Ora 20.30: Retragere cu torțe în fața Teatrului Național.

Ora 22: Balul „Astrei” (Sala Colegiului Academic).

Luni 11 Septembrie 1939.

Ora 10: Sedința II-a (Sala Sportivă a Rez. Reg. cu următoarea ordine de zi:

1. Raportul comisiilor alese în ședința I și al Com. de Cenzori despre verificarea socotelilor Asoc. pe 1938 și ale Internatului de fete pe 1938/39 precum și asupra bugetului pe 1940 al Asociației.

2. Fixarea locului pentru adunarea generală din 1940.

3. Inchiderea Adunării Generale.

Pentru ducerea la bun sfârșit a acestui program, ca și pentru organizarea adunării generale, la Cluj se lucrează de luni de zile. Sub prezidenția D-lui Profesor Dr. Iuliu Hațieganu, care are zilnic consfătuiri și care îndrumă personal toate pregătirile, până la ultimul amănunt, funcționează un comitet organizator a serbarilor, care la rândul său este împărțit în birouri de muncă. Sediul comitetului este la Cluj, Str. Mico 3, unde urmează a se trimite toată corespondența, pentru Biroul „Astrei”.

Există astfel un birou al încercărilor și informațiilor condus de Dl. Dr. Marius Hăngănuț; un birou al festivităților sub conducerea D-lui Dr. Leon Daniello; biroul presei și propagandei îndrumat de Dl. Teofil Bugnariu; biroul expozițiilor (de artă plastică și „Trecutul și Prezentul Astrei” în lumina cărții ardelenice) din care fac parte D-nii Ion Breazu, Ion Chinezu, Ion Mușlea, V. Beneș, pictorii T. Demian și E. Cornea și sculptorul R. Ladea.

Un alt birou al festivităților Șoimilor a transportului și alimentației funcționează sub grija d-lui dr. Tiberiu Spărehez. În cadrul acestor birouri, colaborează cu sprijinul și sfatul lor toate autoritățile, șefii cărora sunt cooptați ca membrii de onoare ai comitetului organizator.

Un comitet etnografic ca participanți din 30 sate fruntașe din toate regiunile Ardealului și Banatului va completa pitorescul serbarilor.

Reprezentările de operă și teatru au și ele un birou al lor, după cum se lucrează intens la redactarea unui număr festiv de 400 pagini, al revistei „Gând Românesc”.

La rândul lor, pentru a pregăti marele festival șoimănesc, la care vor participa 5000 țărani, Șoimii și Șoimane, conducătorii organizației Șoimii Carpaților desfășoară o activitate intensă în județele din Ardeal și Banat.

Dar de-a lungul cu alt prilej

Mare asortiment de prima calitate în

Rame și Blondelle

cu prețuri reduse la firma

„A U R A”

Timișoara, Str. Eminescu 5 (Casa Scherler)

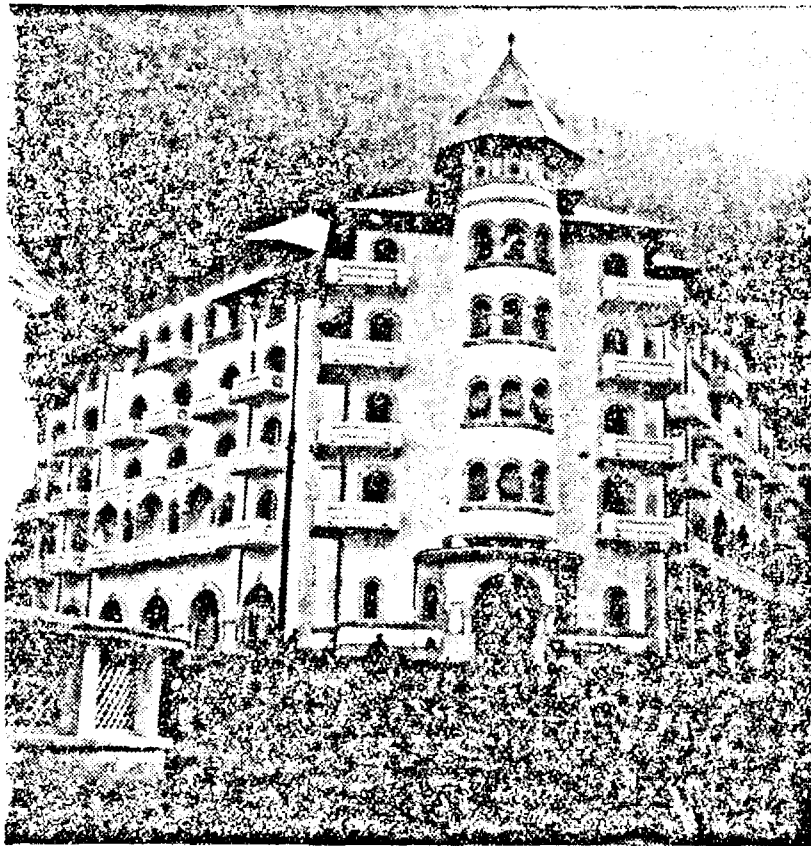
Stofe bărbătești

pt. **COSTUMURI** și **UNIFORME** de toate felurile găsiți în cel mai mare asortiment, la

Rabong & Schneider S. A.

Timișoara I, Piața Brătianu, locul din colț al palatului episcopal.

O remarcabilă operă românească la Băile Herculane

Hotel „CERNA” Băile-Herculane

Proprietatea Comunității de avere Grănicerești Caransebes

Nou construit, situat în centrul stațiunii, confort ultra-modern, camere cu baie, apă caldă și rece încălzire centrală, ascensoare, restaurant, sală de lectură, d ferite saloane apartamente etc. — Pentru rețineri de camere adresați: La administrația hotelului.

Deschis permanent

Prețuri moderate.

Telefon.

INFORMAȚIUNI

Istoricul zilei

— **IN ZIUA DE 21 AUGUST 323** în H., Alexandru Macedon moare de friguri în timpul expediției sale din India.

— In 21 August 1723, moare în Rusia Dumitrie Cantemir, unul dintre cei mai învățați oameni de pe timpurile sale.

— La 21 August 1856 se naște la București, Constantin Bacalbașa, marele scriitor ziarist bucurestean de înainte de război. A jucat un rol important, atât în manifestările culturale, cât și în cele politice ale României de altădată. De la dânsul ne rămâne, în patru volume, interesantele memorii-descrieri a „Bucureștilor de altădată”.

— In 21 August 1860 se așterne o petiție către Împărat, prin care se cere reînființarea Metropoliei ortodoxe române Ardelene. Petiția e iscălită de Andrei Șaguna, Andrei Mocșony și Nicolau Petrino.

— In 21 August 1911, moare într'un accident de automobil Leon Leonida, asul volanului român pe timpurile acelea. Leon Leonida este inițiatorul fondării Automobil-Clubului din România și tot dânsul este acela care a organizat primile curse de automobil la noi.

— IN 22 AUGUST 1531 a avut loc bătălia de la Obertin, între Petru Rareș și Polonezii. E de amintit că în urma acestei bătălii, Polonezii redobândesc Pocuția.

— In 22 August 1716, marele Metropolit Antim Ivireanu, după ce este scos din demnitatea de Mitropolit, este înecat în același ză (se afirmă că în Dunăre), de abirul fanariotului Nicolae Mavrocordat, pe când era transportat de acestuia în exil.

— Cu ziua de 22 August 1861 este dat autograful împărătesc, prin care fondurile regimentelor grănicerești românești, sunt donate grănicerilor.

— La 22 August 1908 Consiliul Comunal din Blaj, pe motiv că membrii sunt români, a fost desființat de Comitetul Administrativ al Comitatului Alba Inferioară.

P. C. MILOȘ

— D. Eduard Giurcăneanu, director al Băncii Românești, sucursala Timișoara și președinte al camerei de comerț și industrie, plecând într'un scurt concediu de zece zile, este înlocuit la bancă de d. subdirector dr. Iulian Potra, iar la cameră de d. vicepreședinte ing. Cornel Beșa.

— Secretarul general al Camerei de muncă, D. Popovici, secretarul general al Camerei de muncă din Timișoara, s'a întors din concediu și și-a reluat serviciul.

— Plata pensiilor pe August se face în noul local. Am arătat deunăzi că fostul local al cooperativei funcționarilor publici din palatul de justiție se repară și se adaptează, pentru a putea fi adăpostit, te acolo unde serviciile ale administrației financiare de încasări și plăți, între cari și secția de pensii. Lucrările de reparație și adaptare fiind acum terminate, serviciile respective ale administrației financiare de încasări și plăți au început să se mute în noile localuri. Plata pensiilor pe August se va face deja în fostele încăperi ale cooperativei funcționarilor publici.

— **TIMPUL PROBABIL LA 20 AUGUST:** Presiunea atmosferică în ușoară scădere cu 1—2 mm. Cerul se va menține variabil, mai mult acoperit în Ardeal, NE țării și regiunea de munte. Temperatura în ușoară creștere în jumătatea de NE și în ușoară scădere în jumătatea de SV a țării. Precipitații slabe în Ardeal, Nordul țării și regiunea de munte. Dimineața ceață slabă în sudul țării, la munte și în podișul Ardealului.

— Sinucidere. Sătenul Cozer Petru din Jimbolia și-a pus capăt zilelor strangulându-se de craca unui pom din fața casei lui.

— **MUZEUL BANATULUI** își va termina mutarea din strada Lonovici în noul local din palatul Teatrului Comunal, în cursul acestei toamne. S'a făcut radicale renovări și adaptări.

— D. profesor universitar Constantin Daicovici, cunoscutul arheolog se află de câteva zile în Banat, chemat fiind de d. dr. Ioachim Miloia, directorul Muzeului Banatului, spre a da indicații în legătură cu săpăturile întreprinse în această campanie. În numărul viitor vom publica un interviu pe care d. prof. Daicovici l-a acordat redactorului nostru Aurel Bugariu.

— **Supuși streini respinși de comisia migrațiilor.** Ministerul Muncii, în urma avizului comisiei migrațiilor, a respins termenul de sedere în țară, în ședințele dela 9, 11 și 16 August, a următorilor supuși streini din tinutul Timis: Panguier Angela, elvetiană, Arad și Meyer Walter, german, Timișoara.

Grădina CASINOU la Moș Nicu PROGRAM

— **Asigurați bolnavi trimiși la băi.** Direcțiunea Casei Asigurărilor Sociale din localitate a aprobat trimiterea a 28 de asigurați bolnavi la băi. Din acest lot, 25 au fost trimiși la Uioara, iar 3 la Buzias, în cursul zilei de ieri.

— **5 copii ai institutului soc. de patronaj, internați în sanatoriu.** Societatea de patronaj depe lângă Curtea de Apel trimite astăzi trei copii din institutul său la sanatoriu de tuberculoși din Arad. Alți 2 copii se trimit astăzi la Colonia de copii Giuvala din județul Brașov.

— **Omul flămând pâinea în gând, iar tenului gras săpun Heinrich Borax să-i dați.**

— **Dr. Sugar Mihai, medic internist** s'a reluat consultațiile dela 10—12 și 3—4 în III, Str. Metropolitul Metianu 6. Tei. 18-00.

— **A ajuns la spital, din cauza unui avort nereușit.** În spitalul de stat din Sănnicolaul Mare a fost internată în stare gravă femeia Maria Husar, care și-a provocat un avort nereușit.

— **Starea civilă la 19 August.** Născuți: Floarea, fca. ui Gheorhe Năstase-Badea, func. P. T. T.; Iuliana, fca. lui Al. Varga; Francisc, fiul lui Gustav Schweb, func. particular; Borislov, fiul lui Maria Onița.

Morți: Eva Luiza Rahner n. Geisswinkler, de 65 ani; Maria Mioc n. Kalai, de 43 ani; Elisabeta Barnai n. Lukaș, de 79 ani pensionară de stat.

Căsătorii: Iuliu Matei Stürmer, profesor, cu Elisabeta Holz; Mihai Stănic, chelner, cu M. A. Vincze; Zoltan Toth, lăcătuș la CFR., cu dna Ecat. Kleitsch; Ioan Holtzinger, cu Eva Blum; Vasile Troneci, mecanic la CFR., cu Maria Blajină, croitoreasă; Ferd. Iosif Bohn, tipograf, cu Ecat. Stojkovitz, compactoare; Martin Span, cu Barbara Schneemann; Marco Seiner, func. part. cu Adela Schneider; Geza Carol Popeș, funcționar, cu Iuliana Gille; Hugo Wotringer, cu Elisabeta Sporn; D. Comenița, cu Elena Albu; Iosif Iliș, cu Elena Takács; Ioan Copanie, cu Iuliana Horvath; Ioan Lengenfelder, funcționar, cu Maria Elena Hofmann, funcționară; Iosif Ingrisch, cu Maria Herenyi; Ilie Venczel, cu Elena Petky; Geza Fekete, funcționar, cu Elisabeta Szekely; Matei Kooz, cu Ecat. Fuchs; Iosif Cselniszki, cu Elisabeta Marton; Nic. Antonie Quiter, cu Ileana Gal; Pavel Kocsis, cu Eteleca Demeter; Fr. Ferd. Ronai, cu Berta Maior; Const. Angel, cu A. Șchiopu; Ioan Oghercin, cu Lidonia Gheorghievici; Roman Mihăescu, func. P. T. T., cu Pauina Marinceu.

— **D. dr. Traian Murgu, șeful serviciului cancelariei județului Timiș-Torontal, a plecat în concediu.** În timpul absenței, dsa va fi înlocuit de d. Jiva Șuboni, șef de serviciu la prefectură.

— **Plistisită de certurile conjugale a încercat să se sinucidă.** Pe locul unde se ridică noul imobil al Casei Asigurărilor Sociale, lucrătorii angajați aci și-au făcut adăposturi provizorii. Într'unul din acestea, o dramă familiară, s'a încheiat cu o încercare de sinucidere, din întâmplare fără rezultate grave. Eroina dramei din Bulevardul Regina Maria, e o femeie simplă, anume Maria Istrați, destul de tânără, având doar 26 ani. Plicisită de certurile zilnice pe care le avea cu soțul ei, în urma unei discuții mai violente, tânără femeie a încercat să se sinucidă, luând a soluție concentrată de hiper-manganat. Cu o ambulanță a Salvării, sinucidașa a fost transportată la spitalul de Stat, unde i s'a făcut imediat spălături stomacale. Starea ei nu prezintă niciun pericol. Poliția anchetează cazul.

In grădina CASINOU la Moș Nicu

Program familiar în fiecare seară
Intrarea liberă și prețurile modeste

— **Denunțați parchetului pentru tâlhărie.** La parchetul din localitate s'a făcut un denunț în contra lui Alexandru Goldmann, Ioan Geng, Eduard Berger, din Timișoara și Petru Leich din Fratele nouă, invinuți de tâlhărie.

— **S'a sinucis din cauza unei boli de nervi.** În comuna Ujszentes și-a pus capăt zilelor, strangulându-se, țărănul Bartok Pavel, în vârstă de 80 ani, ce suferea deo boală de nervi.

— **Spargere la bombonerie „Arlath”.** În noaptea de 18—19 August, indivizi necunoscuți s'au introdus prin curte și pivniță, în prăvălia de bomboane „Arlath”, din Bulevardul Regele Ferdinand. Hoții, cari după cât se pare cunoșteau bine situația locului, au furat din cassa mică a prăvăliei suma de aproximativ 4000 lei, precum și a brichetă, pe care patronul o uitase de cu seară în prăvălie. Furtul a fost descoperit azi dimineată, când conducătorul a deschis prăvălia. Nu se știe până acum, dacă hoții s'au lăcomit și la bomboane... Poliția e ne urmele hoților, cari au îndrăznit să da lovitură în inima orașului.

— **Nu lăsați deschis ferestrele locuințelor!** Tot eri seară, între orele 8—10, indivizi necunoscuți s'au introdus printr'o fereastră deschisă, în locuința lui Vucovoslov Pintilie, din str. Tincu Velea 22, de unde au furat un costum de haine și mai multe albituri. Atragem atenția locuitorilor, să nu lase ferestrele caselor deschise, atunci când pleacă undeva. Altfel dau prilej hoților, cari mișună în toate părțile, să fure în dragă voie.

— **Reconfirmarea mandatelor de arestare al excrocului Căta Proca.** Secția IV-a a tribunalului Timiș-Torontal a reconfirmat ieri mandatul de arestare al excrocului Căta Proca.

Program artistic la Casinoul Moș Nicu TRUPA SAMBRAY în fiecare seară

— **Dr. George Lația medic.** Boale interne și nervoase. Periam, No. 618. Ord. 8—12 și 3—6.

Importanta ședință

a consiliului de administrație
al Casei Asigurărilor Sociale din Timișoara

Timișoara, 20. — Consiliul de administrație al Casei Asigurărilor Sociale din Timișoara, s'a întrunit în ședință, sub prezidenția d-lui ing. Cornel Beșa, deputat F. R. N., asistat fiind de d. Vespasian Stețiu, directorul instituției.

Între alte probleme de ordin intern, discutate în această importantă ședință, consiliul a hotărât următoarele:

Mutarea postului organizației medicale din comuna Pișchia, în comuna Giarmata. S'a procedat la acest lucru,

pentru că în Giarmata numărul asiguraților este cu mult mai mare și organizația medicală e cu atât mai necesară.

Apoi, consiliul a decis a se interveni pe lângă Casa centrală a Asiguraților Sociale din București, pentru materialul de care va fi nevoie la înzestrarea noului local din Bul. Regina Maria.

După ce s'au luat hotărâri, cu privire la licitațiile pentru aprovizionarea cu materiale, ședința consiliului a luat sfârșit.

Sărbătoarea hramului bisericii din Oravița

Importante dani făcute de d-l ing. Vasile C. Mihălescu
pe seama sfântului lăcaș

Oravița, 20. — Ca și în alți ani, hramul bisericii noastre a prilejuit o înălțătoare manifestare religioasă.

După un vechi obicei, cu ocazia Adormirii Maicii Domnului, credincioșii din Oravița își aleg un naș al bisericii. Alegerea a căzut de data aceasta asupra d-lui inginer Vasile C. Mihălescu, director secției silvice a U. D. R. din Oravița. D-sa, dintr'un larg spirit de înțelegere pentru nevoile bisericii a făcut o danie de 50.000 lei pe seama sfântului lăcaș; mai împărțind alte ajutoare și pomene în valoare de 25.000 lei.

În acest vremuri grele, gestul d-lui inginer Mihălescu a produs o profundă impresie, iar prea onoratul domn protopop Virgil Musta, s'a grăbit să menționeze dragostea pentru biserică a nașului, mulțumindu-i pentru ajutorul dat bisericii, care cu astfel de credincioși va deveni una din cele mai înzestrate cetăți spirituale din Căraș.

Prea Sfinția Sa solicită sprijinul societății U. D. R. și pentru viitor, pentru a-și putea duce la îndeplinire înalta misiune religioasă.

ULTIMA ORA

Presa franceză examinează situația

Paharul e plin...

La primul fapt al agresiunii riposta aliaților s'ar deslănțui fără cruțare
Presiunea Germaniei asupra Ungariei
provocă îngrijorări

Paris, 20 (Rador). Presa parisiiană comentează în special, situația europeană.

„Le Figaro”, sub semnătura lui D'Ormeson, scrie: Limitele tolerabile sunt atinse pretutindeni: paharul este plin. Franța, Marea Britanie și Polonia, nu vor ataca pe nimeni. Atât timp, cât ofensiva adversarilor va consta în discursuri și declarații, noi nu ne vom mișca. Dar la primul fapt, care ar avea caracterul unei agresiuni, sau care s'ar produce, riposta s'ar deslănțui imediat, fără cruțare și generală, deoarece nu va mai fi nevoie de explicații.

„Le Petit Parisien”: Franța, țara libertății, dorește pacea. Ea nu nutrește niciun gând rău față de cineva, dar ea nu ar admite nicio hegemonie europeană, care ar fi de să o diminueze sau să diminueze pe amicii săi.

„L'Epoque”, într'un articol al lui Kerillis, declară că Führerul crede numai în fapte, iar nu în cuvinte. „Un act care ar putea să fie capital și hotărâtor, ar fi un angajament mutual al aliaților. — Franța, Marea Britanie, Polonia, Turcia și Sovietele, — de a nu semna, în niciun caz, o pace separată. Dacă Germania și Italia au certitudinea că ele vor trebui să lupte împotriva tuturor, le va fi imposibil să oprească ostilitățile.

Dacă ele sunt sigure că vor trebui să lupte până la capăt, până la epuizare, atunci ele vor șovăii poate, să dea semnalul fatal.

ZIARUL „LE TEMPS” DESPRE
PROBLEMA UNGARĂ

„Le Temps” consacră problemei ungare, articolul său de fond. Controversa relativă la problema Danzigului, nu trebuie să abată atenția dela ceia ce se petrece în regiunea Dunăreană și care nu inspiră mai puține preocupări. Presiunea Germaniei asupra Ungariei, se accentuează și provoacă îngrijorări în toate cercurile, unde sunt temeri asupra consecințele unei rupturi a echilibrului politic, în această parte a continentului. Ziarul înregistrează rezistența pe care naționalismul maghiar o opune Germaniei. Ungaria este însă cu totul dominată, din punct de vedere geografic, de puterile axei. Ea este obligată să sufere presiunea politică și economică a acestora. Ungaria vede desigur, unde sunt veritabilele ei interese și încearcă să reziste curentului în care ar fi târâtă, dar situația ei este foarte grea față de Germania, cu atât mai mult cu cât Berlinul face desigur promisiuni Ungarilor.

Suveranii Bulgariei vor merge la Londra

Londra, 20 (Rador). — Agenția Stefani anunță că Suveranii Bulgariei vor face o vizită la Londra în cursul lunii Septembrie, unde vor fi oaspeții regelui și reginei Angliei.

Ziarist englez expulsat din Danzig

Danzig, 20 (Rador). — Keith Scott Watson, corespondentul ziarului „Daily Herald” a primit ordin să părăsească orașul liber în opt ore.

Ziaristul britanic a trecut pe teritoriul polonez.

riei, pe care i-ar fi foarte greu să și le țină, pentru a convinge pe maghiari, că au totul de câștigat legându-și soarta de aceea a unei Germanii Mari.

„Le Temps” încheie astfel: Nu este deloc verosimil, că Reichul voiește a se folosi de o metodă brutală — instalarea unui cabinet național-socialist la Budapesta — pentru a duce la bun sfârșit presiunea sa politică față de Ungaria. Reichul are alte mijloace,

mai puțin ofensatoare pentru mândria maghiară, pentru a face o presiune asupra guvernului din Budapesta. Numai în cazul când aceste metode n'ar da rezultatele așteptate, Reichul ar schimba maniera. Nu e mai puțin adevărat, că această chestiune ungară este așezată pe planul celui „Drang nach Osten” și că trebuie să ne așteptăm ca să ia o importanță mare, în cursul săptămânilor viitoare.

Ultima oră sportivă

Jugoslavia-Ripensia 3:3 (3:1)

3500 spectatori -- Arbitru D. Emil Kroner

Eri s'a disputat la București pe Arena Venus matchul de inaugurarea sezonului footballistic, punând ca adversari echipa reductabilă Jugoslavia cu fosta campioana a României.

Matchul s'a soldat cu un drav perfect justificat, căci pânăce în prima repriză oaspeții au fost în superioritate, în cea secundă Ripensia și-a revenit și a reușit să egaleze.

În prima repriză Ripensia a jucat fără convingere, fiind stânjenită și din cauza formației neobicinuite. Oaspeții dovedesc înalta lor clasă.

Scorul este deschis în m. 15 de Petrovici, dar peste trei minute Mioc egalează. În m. 23 Pelici asigură din nou un

avantaj pentru Jugoslavia, apoi în m. 34 Marcovici stabilește scorul reprizei.

După reluare Ripensia marchează prin Dobay în m. 3. Sârbii sunt iarăși în atac, dar Pavlovici este în zi bună și intervine prompt, clarificând mai multe situații dificile. Egalarea se produce în m. 36 prin Andreescu care reia o centrare Dobay și înscrie sub bara transversală.

Remarcăm dela Ripensia pe Pavlovici, Molnár, Wetzer III, Dobay și Beke.

Timișorenii au utilizat și jucătorii dela Chinezul, jucând în formația: Pavlovici — Oprean, Molnár — Wetzer III, Kotormanyi, Lazăr — Beke, Mioc, Ciolac (Jivcovici), Bajusz (Adreescu), Dobay.

Patru ore a durat întrevederea dintred. Mussolini și Contele Csáky

Va semna Ungaria tratatul de alianță militară
cu Germania și Italia?

Contele Csáky s'a reîntors la Budapesta

Roma, 20 (Rador). — D. Mussolini a primit Vineri pe d. Csáky, ministru de externe al Ungariei, asistând și contele Ciano. Corespondentul lui Havas anunță, că întrevederea a durat patru ore. Cercurile politice, anunță același corespondent, comentează vizita lui Csáky la Roma, arătând că ea s'a făcut pe neașteptate și declarând că după cât se pare, situația este neclară. Cu toate că nu se știe nimic despre mobilul oficial al deplasării, — care după svonuri ar fi în legătură cu o eventuală adeziune a Ungariei la alianța italo-germană, cercurile oficiale cred că pot să dea asigurări, că nu este vorba, nici mai mult nici mai puțin, decât de „soarta Europei”, care nu ar apare, după unii în culori favorabile. Unele cercuri, dintre cele bine informate, declară că: ar putea ca Ungaria și mai ales Italia, să fie dispuse să ia o inițiativă, ce ar avea de scop des-

tinderea actualei încordări internaționale.

UNGARIA AR FI DISPUSĂ SA
INCHEIE PACTUL

Roma, 20 (Rador). — Corespondentul lui Havas transmite, după știrile ce au circulat Vineri seara, în cercurile politice arată, că Ungaria ar fi pe punctul de a semna un tratat de alianță politică și militară cu Italia și Germania. Vizita la Roma a contelui Csáky, ar avea tocmai acest scop.

ZIARELE ITALIENE ACORDĂ O
DEOSEBITA IMPORTANTĂ
INTREVEDERII

Londra, 20 (Rador). — Agenția Stefani transmite: Vizita la Roma a contelui Csáky, este un eveniment ce a trezit un interes imens, în cercurile politice din Londra. Toate ziarele îi acordă o importanță excepțională.

Papa pentru pace

Roma, 20 (Rador). — La castelul Gandolfo, Papa a primit azi un grup de peșeri din Veneția. După ce le-a dat binecuvântarea, Papa a spus: Nu trebuie să pierdem speranța că guvernele își vor da seama de răspunderea ce poartă și că vor face totul pentru a cruța popoarele lor de a duce un nou război. Pacea trebuie să fie menținută prin toate mijloacele, a spus Suveranul Pontif.

Germania n'a cerut demiterea regentului Horthy

BERLIN, 20. — ZIARELE GERMANE, ÎN FRUNTE CU „VÖLKISCHE BEOBSACHTER”, DESMINT ȘTIRILE DIN PRESA STREINĂ, DUPĂ CARĂ FUHRERUL CANCELAR AR FI CERUT DEMITEREA REGENTULUI HORTHY.

Ambasadorul Angliei la Berlin se duce la Salzburg

Londra, 20 (Rador). — Agenția „Reuter” anunță în legătură cu unele știri publicate de presa străină, după cari d. Henderson, ambasadorul Marelui Britanii la Berlin ar urma să se ducă la Salzburg pentru a fi în imediată apropiere a d-lui Hitler, se precizează de către cercurile oficiale că d. Henderson se va duce într'adevăr la Salzburg pentru a asista la o cursă de motocicletă, la care ia parte și o echipă militară engleză. D. Henderson promisese de multă vreme că va asista la această cursă.

CONTELE CSAKY A SOSIT LA
BUDAPESTA

ROMA, 20 (Rador). — Agenția Havas transmite: Contele Csáky a părăsit capitala Italiei, Sâmbătă dimineața, plecând cu avionul la Budapesta.

Contele Csáky în Nordul Italiei

Roma, 20 (Rador). — Se anunță oficial că contele Csáky, ministru de externe al Ungariei, care a părăsit azi dimineața Roma cu avionul, s'a oprit în Nordul Italiei unde va rămâne până Luni în vizită privată.